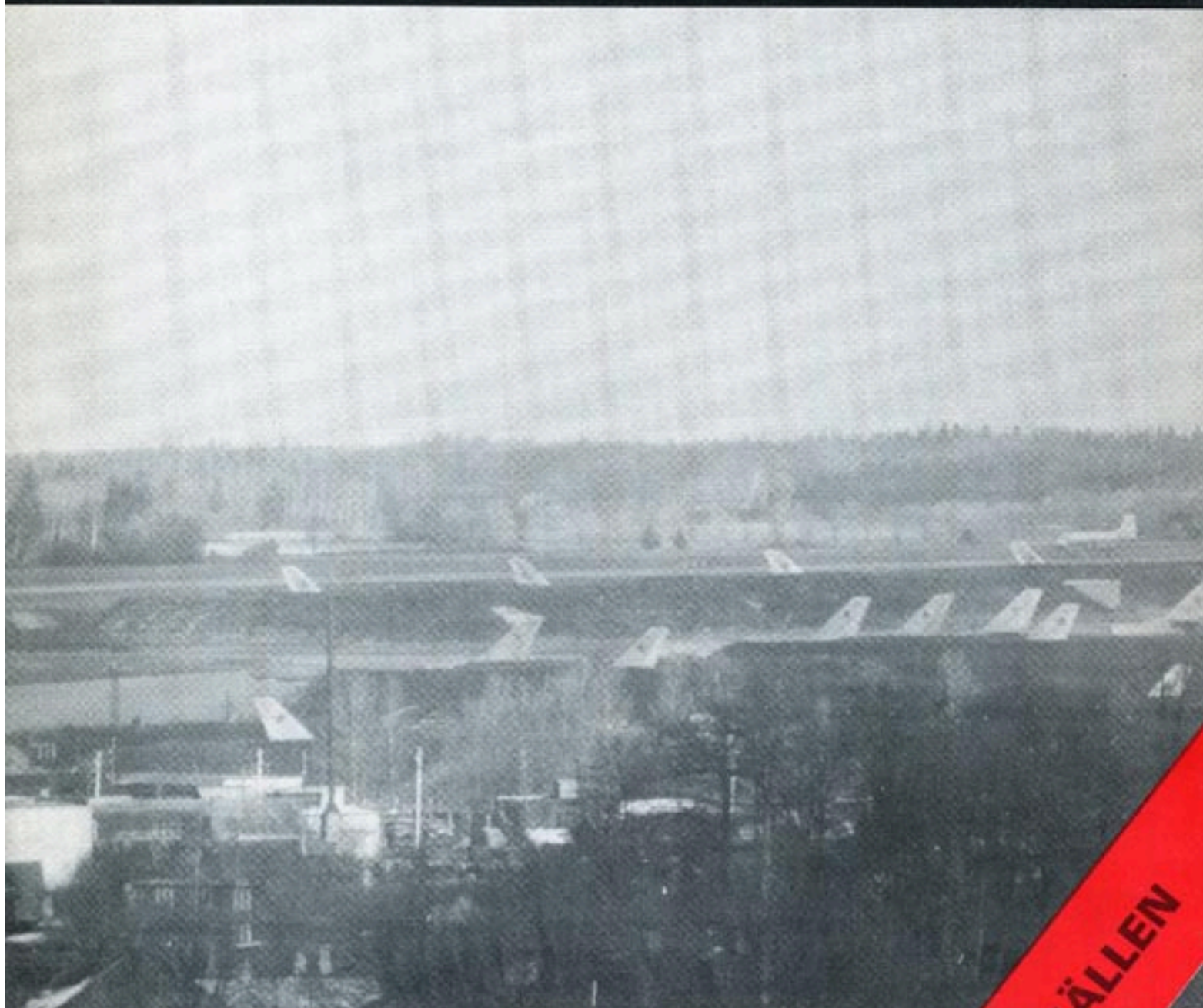

CONTRA

nr 6 1982

årg 8

5:-

**Sovjetiska militärbaser i det
ockuperade Estland**

Vad skrev paret Myrdal?

SKATTESMÄLLEN

CONTRA

oberoende borgerlig tidskrift
utges sex gånger per år
ISSN 0347-6472
Contra-Tryck, Stockholm 1982

Ansvarig utgivare

Christer Arkefors
Ställföreträdande ansv. utg.: Benny Rung

Adress

Box 6082, 102 32 Stockholm.
Telefon 08-39 66 81. Vi har ingen fast telefon-
tid. Månd-fred mellan kl 09.00 och 20.00 är
telefonvarare inkopplad om expeditionen är
obemannad.

Prenumeration

39 kronor per år. Inbetalas på postgiro 85 95
89-4 eller bankgiro 261-2638.

Finland: 39 mark per år. Finländskt postgiro
1125 82-9.

Norge: 39 norska kronor per år. Norskt post-
giro 1 99 82 77.

Danmark: 49 danska kronor per år. Dansk
postgiro 1 69 06 98.

Redaktion

Claes Almgren, Christer Arkefors, Anders
Fjällström, Carl G. Holm, Göza Mölnár och
Benny Rung.

Övriga medarbetare

Bertil Lindblom, Lennart Klereskog, Roger
Söderqvist, Monica Wiegert och Dennis Brinke-
back.

Utländskorrespondenter:
Allan C. Brownfeld, Washington
Harry Jones, London
Robert Champlin, Toronto
Per Danielsen, Oslo

Länskontakter

Stockholm: Rune Andersson 08-758 17 47
Mälardalen: Christian Moldén 021-14 61 88
Småland: Bertil Lindblom 0480-862 38
Skåne: Mats Ingelström 0418-149 95
Västskusten: Robert Ask 031-20 55 19
Värmland: Jan Collander 0560-660 86
Örebro län: Karl-Edvard Hellkvist 0581-13222
Södra Norrland: Grethe Blomgren 026-273123
Norra Norrland: Hans G. Olsson 0910-358 12

Ejsignerat material har sammanställts av redak-
tionen. Copyright Stiftelsen Contra. Eftertryck
endast efter överenskommelse.
Presslagd 1982-10-12

CONTRA-NYTT

Skattesmållen

Vi kan denna gång erbjuda en ny bok, Per-Olof Nilssons *Skattesmållen*. Boken beskriver författarens kamp mot skattemyndigheterna. I detta nummer av *Contra* medverkar Per-Olof Nilsson med en artikel som för berättelsen i boken ytterligare någon månad framåt i tiden. Boken är på 132 sidor och kostar 60:- när den rekvireras från *Contra*.

Länsombud

Vill Du fungera som *Contra*s länsombud i Ditt län? Av förteckningen till vänster framgår i vilka län *Contra* f n har länsombud. (Stockholm, Kalmar, Malmöhus, Göteborg, Västmanland, Gävleborg och Västerbotten). Övriga län är "lediga" för den som är intresserad. Uppdraget är inte särskilt betungande, och som allt arbete med *Contra* helt ideellt. Den som ställer upp bör vara införstådd med *Contra*s politiska linje, beredd att vid tillfälle försvara den i stora drag (naturligtvis inte i detalj) och intresserad av att någon gång ha kontakter med *Contra*-vänner i den egna landsändan. Engagemang i andra politiska organisationer låter sig inte alltid förenas med uppdraget som ombud för *Contra*, men det kan diskuteras från fall till fall. Om Du är intresserad kan Du kontakta *Contra*s expedition.

Fler medhjälpare

Allt arbete med *Contra* sker med hjälp av ideella oavlönade insatser. Vi behöver fler medhjälpare: För visst kontorsarbete, arkivarbete och (viktigast) hjälp med häftning, plockning, paketering och distribution av tidningar. I första hand vänder vi oss till personer bosatta i Stockholms-området, som kan avsätta någon eller några timmar en eller två kvällar i månaden.

Våra källor

Minute heter en mycket framgångsrik högerorienterad veckotidning i Frankrike. Den har fått ett rejält uppsving efter Mitterrands maktillträde och säljer nu mer än 200.000 exemplar i veckan. Den slår hårt och hänsynslöst mot politiska motståndare på vänsterkanten, och genom sin storlek har den möjlighet att sätta in betydande resurser i sina efterforskningar. Härområdet avslöjade *Minute* exempelvis det franska kommunistpartiets ekonomiska beroende av den sovjetiskägda banken Banque Commerciale pour l'Europe du Nord (se *Contra* nr 3 och 6 1979). Chefredaktören heter Serge de Beketch, adressen är 49 avenue Marceau, F-75116 Paris, Frankrike. En årsprenumerat till Sverige kostar 370 francs.

Index on Censorship heter en av de mest kvalificerade tidskrifterna i världen när det gäller information om politiskt förtryck och censur. Tidskriften är tio år gammal och varje nummer innehåller ett antal djupare artiklar, ofta av kvalificerade och välkända författare, artiklar som tar upp angrepp mot (yttrande)friheten på olika håll i världen. Av naturliga skäl spelar Sovjet och satellitstaterna en framträdande roll i *Index on Censorship*, men det finns ett rikhaltigt material även om andra länder. I förhållande till förtryckets omfattning är det nog t o m så att icke-kommunistiska länder är överrepresenterade, men detta har sitt naturliga samband med tillgängligheten på information. *Index on Censorship* innehåller också i varje nummer en sektion med notisartade informationer om angrepp på friheten runt om i världen. En prenumerat till Sverige kostar £ 12:- och adressen är 21 Russel Street, Covent Garden, London WC2B SHP, England.

I Polens läger

Trots allt. Förtrycket i Polen skiljer sig från förtrycket i Sovjet. I Sovjet flyr man inte från fånglägren — de få som lyckas kommer inte långt. I Polen är det annorlunda. Contra kan här återge en intervju med en tidigare lägerfånge — en fånge som flytt från ett läger med hård regim.

X har flytt från ett läger i Polen. Det är redan det en stor skillnad gentemot den store grannen. Man flyr inte från fånglägren i Sovjet. Trött och mager talar han inte mycket. Han har just avtjänat åtta månader under hård regim, nästan lika länge som krigstillståndet, för smidande av regimen.

När man lyssnar på honom så är det klart att inget liknar ett koncentrationsläger mer än ett annat koncentrationsläger. Taggtråd, vaktorn, träbaracker eller baracker av cementblock, strålkastare och polishundar på natten. I Sovjet säger man "arbetsläger", det verkar mer mänskligt och produktivt än utrotningläger. I Polen säger man "isoleringsläger" (osrodek odosolnienia) "Det är mer upplysande", säger X. Folk talar t o m om "semesterläger".

X fortsätter: revej klockan sex. Toalett vid en kallvattenkran, utan tvål, utan rakhyvel, utan handduk. Frukost klockan sju, en fras som är en omskrivning för en blaskig ljummen kornvälling med ett flera dagar gammalt brödstycke. De två andra måltiderna ger knappt mer: gammal potatis, ofta kall, att sköljas ned med saltvatten eller en oidentifierbar soppa, 200 gram margarin om dagen, sammanlagt mindre än 1.000 kalorier. Här i det hårda lägret inga grönsaks-paket från familjen, inga besök. I cellen på tre gånger fyra meter finns sex fångar. Vid ett tillfälle var det elva. Inget tvättställ, ett hål i mitten som toalett. Inget papper. Stanken av urin och ekskrementer är kväljande.

De polska myndigheterna lät sig överraskas av omfattningen av revolutionen. Man behövde bygga nya läger med hög hastighet, eller ta gamla i bruk igen. Den gångna vintern saknades så mycket plats i fångelserna att man måste hålla fångarna i tält i tjugo minusgrader. "Det värsta" säger X, "var att i mitt läger fanns inget att göra. Sysselsättningen är nedslående. Det fanns visserligen en lag om tvångsarbete, men den tillämpades inte." De polska myndigheterna har inte ens lyckats planera sin egen Gulag-arkipelag.

Disciplinlinen är järnhård. De otåliga skickas, som i alla riktiga fångelser runt om i världen, till "hål", till en klabbig och svart håla på torrt bröd och vatten. Det finns inget att värma upp barackerna med, och den andra vintern närmar sig. De motsträviga kan få

pröva på "helvetesvägen", dvs passera mellan två rader soldater som pucklar på dem med knölpåkar. En del får skallen spräckt. De har rätt till två kapslar magnecyl. Undersökningarna varierar från dag till dag efter chefens humör. Alla fångar måste ta av sig helt nakna. Vakterna undersöker kläderna som aldrig tvättats. Fångarna får tillbaka lite grand under promenaden.

nerade, trots de officiella deklARATIONERNA sedan den 13 december 1981, och 4.000 som greps efter den 30 augusti 1982. Av dessa har redan tvåtusenfemhundra dömts till straff på mellan två och ett halvt och tio år.

Polens motsvarighet till KGB, UB (uttalats O-Be), fortsätter jakten. Man uppskattar att det finns ungefär tretusen personer på

På den pampiga egendomen Arlamovo har en del framstående medlemmar i Solidaritet hållits fängslade. Bl a Lech Walesa (den lilla prickken i ringen). Flerhundra politiska fångar — för närvarande cirka 10.000 — har hållits fängslade i något av landets 57 koncentrationsläger.

57 läger

I Polen finns 57 koncentrationsläger. De är av tre typer:

*Hårda läger, som det där X satt, där fångarna är "kontrarevolutionärer". Det finns minst åtta sådana.

*Normala läger för olikänkande och oppositionella.

*Förevisningsläger, dit man bjuder utländska besökare, journalister, politiker, representanter för Röda korset. I dessa sistnämnda sitter alla de som greps i samband med razziorna kring demonstrationerna. Det är de som frigets först. I dessa läger har fångarna en del verksamhet och en del fritid. En gång i veckan firar en präst mässan. Det finns radio, men den är inställd så att det bara går att lyssna på stationer från östblocket. Före varje besök är det storrengöring. Man sopar, man tvättar, man målar allt som kan målas.

För närvarande finns tio tusen politiska fångar. Två tusen som fortfarande är inter-

de röda listorna, som säkerhetsstjänsten ännu inte avslöjat. Bland "jägarna" finns civilklädda ryska officerare som talar perfekt polska. Man kan vidare räkna med hundrafemtio "försvunna" — minst — som har likviderats eller skickats till Sovjet.

I kommunistländerna finns fortfarande politiska fångar. Det ligger i systemet, eftersom det inte finns någon sanning där. Precis innan de senaste oroligheterna tillämpade de polska myndigheterna metoden att fängsla för fyrtioåtta timmar eller tre eller fyra dagar för att "reda upp" missnöjet. Hundratusentals polacker känner därför till minifängelset.

Arlamovo är en magnifik egendom på flera tusen hektar mitt i skogen, ordnad under 1960-talet. Regimens potentater brukade resa dit för att vila sig i gott sällskap. En del jagade storvilt. "Man målade grisarna svarta för att de skulle likna vildsvin" sa

(Forts på sid 7)

Här finns militärbaserna i det Sovjet-ockuperade Estland

Ett trettiotal mil från det svenska fastlandet ligger Estland. För några decennier sedan ett fritt land med goda förbindelser med Sverige. Idag ockuperat av Sovjet och fullproppat med militära baser, riktade mot Väst. Jüri Lina ger en initierad bild av den militära uppladdningen i Estland.

Det finns så många sovjetiska soldater i Estland att röda arméns män — trots att permissioner i städerna är starkt begränsade — tumlar om från morgon till kväll i städerna. Särskilt märks detta i universitetsstaden Dorpat (Tartu). Man ser dem i mängder på måndagarna när badhusen är stängda för vanliga medborgare och öppna för de sovjetiska soldaterna. Naturligtvis rör de sig också i stora mängder under helgerna och i samband med parader både före och efter.

Det exakta antalet soldater är en hemlighet. Men eftersom soldaterna vid den militära flygbasen vid Tartu får en särskild sorts bröd har arbetarna vid bagerikombinatet i Tartu räknat ut att leveranserna räcker till ungefär 3.000 personer. Dessutom finns det i Tartu andra soldater vid den längs Tallinna maantee (Tallinn-landsvägen) belägna radarstationen och naturligtvis i den militära staben i hörnan av Ülikooli och Vallikraavi tänav (tänav betyder gata). Där finns också högvakten.

Om man medvetet ser sig om i Tallinn slås man av en djup dysterhet, eftersom olika trupper finns där.

Musikkompaniet finns i Järve, idrottskompaniet på halvön Kopli, gränstrupperna i Mähe, de mekaniserade enheterna i Merivälja, i närheten av fiskarkolchosen "Kirov", där även de militära oljecisternerna är belägna, och de bevakas naturligtvis. En stor styrka är förlagd i området mellan Männiku och Ülemiste järv (järv betyder sjö), i närheten av Liiva. Här är det fråga om mekaniserade förband. Dessutom finns det förband i Mustamäe, Maarjamäe och Lasnamäe; pansarreparationsenheter i Keldrimäe bakom busshållplatsen i slutet av Odra tänav;

Som redan nämnts finns i Kopli, alldeles vid stranden, truppstyrkor. Ett femtiotal man tillhör idrottskompaniet, seglare och roddare i flottan. Man övar vid seglarklubben i Piritas och till de övriga sedvanliga övningarna och till tävlingar kommenderas styrkan till Svarta havet. Till denna styrka hör också andra soldater, och sammanlagt är de fem gånger så många som idrottsoldaterna. De

Sovjetiska stridsvagnar av modell T-62 utgör en av grundkomponenterna i Sovjets offensiva styrkor — till en del baserade i Estland. En annan del utgörs av flyget — omslagsbilden visar flygbasen utanför Estlands näst största stad, Tartu.

i omedelbar närhet till detta finns dessutom byrån för militära mätinstrument. Vid Tartu maantee, inte långt från det gamla torget, finns inrikesministeriets projekteringsgrupp för militära anläggningar (infart från Lastekodu tänav). Bland de projekt som förbereds där finns fångläger. Naturligtvis finns det också hamnbevakningsstyrkor, arbetsbataljoner, specialenheter för KGB, och inrikesministeriets bataljoner, som bl a ägnar sig åt att bevakna fångarna. I Leepneeme, i närheten av Tallinn, finns stora gränsskyddsenheter, och i närheten av Tallinn också flygförband.

sköter minfartygen. I idrottskompaniet "hamnar" också ester, som kallats in för tjänstgöring i Sovjetarmén.

Pansarreparationsenheterna bakom busshållplatsen i änden av Odra tänav finns huvudsakligen i två byggnader; en av dessa ligger om man kommer från Tartu maantee till höger, den andra rakt fram. Dessutom finns där naturligtvis verkstäder. Även där tjänstgör estniska ungdomar.

Nordkusten full av baser

Estlands nordkust är i största allmänhet översväddad av militära anläggningar. Till de

modernaste hör obestriddigen basen för amfibiepansarenheter i Klooga. Där finns en hel liten rysk militär stad, som sträcker sig ända ut till kusten. Området består av envåningsbaracker av rysk typ, som trots det är avsedda för två familjer. I en liknande anläggning i närheten av Tartu bor officerarna vid den militära flygbasen. Den militära bosättningen i Klooga är ganska omfattande. Där är pansartrupper förlagda. Och sedan tio år finns också amfibiepansar, något som det finns mycket av enligt vad en sovjetisk officer nyligen berättade. Amfibieenheterna har modern elektronisk utrustning och från tid till annan genomförs

sträcker sig söderut genom alla de tre baltiska staterna. Södra Estland är översållat av liknande robotbatterier. I första linjen finns liknande batterier i närheten av Valga. Den som kommer förbi anar inte att i många fall tjänar gamla mejerier bara som dimridå för ingångar till sovjetiska robotbatterier. Det har inträffat att personer som kommit för nära gripits och förhörts vad deras närvaro tjänat för syfte.

Änglok finns i beredskap

I Valga finns dussintals änglok magasinerade. De skall "bevaras", men är i själva verket splittr nya och avsedda att användas

En andra "stängd stad" är Sillamäe, där det finns urangruber. Produktionen ställs till krigsmaktens förfogande. Uran har också hittats i Rakvere, där det redan finns mycket planerat.

Flygbasen vid Tartu

En för utlänningar till "hälften" stängd stad är Tartu. Normalt får utlänningar inte övernatta i staden, eftersom det finns en jättelik militär flygbas i utkanten av staden, utöver alla andra militära anläggningar. Flygbasen i Tartu är framförallt avsedd för transportflygplan. Men där finns också attackplan och andra "flygande vidunder". En del av hangarerna är underjordiska. På flygplatsen står ständigt ett trettiotal plan. På kvällarna brukar åtminstone ett dussin militära plan återvända från sina övningar. På vintern stör ofta helvetesdånet från varmkörning av motorer stadens lugn. Flygbasen ligger på det gamla godset Raadi och flera bondgårdars mark. Huvudinfarten finns i hörnet av Puiestee och 1 maj-gatan (tidigare Raekoja tänav). Spårområdet börjar redan i parken i Raadi. På flygbasens område ligger också ruinerna av det som en gång var Estlands nationalmuseum. Idag har den sovjetiska krigsmakten upplag där.

Startbanan är byggd på ett fält i närheten av landsvägen mellan Tartu och Tallinn, inte långt från Põltsamaa. Vid resa från Tallinn ligger den på högra sidan och den är ganska lätt att se.

Strategiskt utomordentligt viktig är den helt nyligen anlagda underjordiska flygbasen i närheten Haapsalu. Den är bl a avsedd för kärnvapenbestyckade flygplan.

Tallinn

I Tallinn är också den breda Järvevana tee, som förbinder Ülemiste-sjön med Pärnu mantee, längs Tartu mantee, tänkt som reservflygplats. Liknande reservflygplatser för krig finns på flera ställen i södra Estland, där de ligger invädda i vägnätet.

I Tapa finns elitsignaltrupper; där finns också alla tänkbara radio- och pejlanläggningar och andra tekniska inrättningar.

När det astrofysiska observatoriet i Tõravere, i närheten av Elva, ville ha möjlighet att sända upp vetenskapliga instrument för seriösa forskningsändamål i sovjetiska satelliter begärde makthavarna i Moskva i utbyte att verkstäderna i Tõravere skulle börja arbeta med militära beställningar och genomföra militära experiment. I Tõravere måste man naturligtvis finna sig i detta.

Den största anläggningen för militär mätutrustning i Estland finns i Tartu, i ett område mellan gatorna Staadioni, Lubja och Puiestee tänav, och de är delvis inrymda i en gammal telefonfabrik. Området är omgärdat av en hög mur, och bakom den har flera nya byggnader uppförts.

Personer som arbetat i den anläggningen får inte resa utomlands på fem år. Anlägg-

(Forts på sid 7)

landsättningsövningar. Under en storövning transporterades en kolonn amfibiepansar från Klooga till den mitt emot staden Paldiski liggande Pakri-ön. Dessa sovjetiska fordon rör sig helt under vattnet, med bara ett rör över vattenytan. Dessutom finns vid denna bas vanligt pansar i enorma mängder.

En bas för jetdrivna båtar finns i Loksa, där specialenheter ur grännskyddet är förlagda. Dessa båtar kan färdas med 110 km/h, eftersom de i aktern har två flygplansmotorer. De är framförallt avsedda för jaktändamål. Men de klarar inte av höga vågor. Dessutom har grännskyddet motordrivna slädar.

Det måste nämnas att Tallinn-bukten är särskilt övervakad. Över isen dras en signaltråd, som omedelbart ger larm, om någon kommer emot den på isen. Och vem skulle upptäcka den i mörkret? Flera fall är kända när en flykting som snavat över signaltråden omedelbart fångats in av kraftiga strålkastare.

I Kunda finns en robotbas. I Kunda börjar det band som utgör den s k andra försvarslinjen kring Moskva, en försvarslinje som

i krig.

Om man reser från Valga till Tartu, så lägger man snart på vänster sida märke till en stor specialanläggning. Om man åker in i Tartu längs den gamla landsvägen (nuvarande Väimela tee) så finns på vänster hand stora förläggningar för elitförband, och därtill finns i närheten av Võru stridsvagnsskjutbanor. Pansartrupper finns också i Pärnu, medan det i Viljandi finns elitlandsättningsstrupper, bland andra tekniska specialstyrkor.

Utöver de längs linjen Kunda-Valga befintliga robotbaserna (däribland i närheten av Viljandi och Tartu) finns även andra robotbaser.

En av de viktigaste militära centralerna i Estland är obestriddigen staden Paldiski, som är spärrad för samtliga civila. Bara med specialtillstånd kan man komma dit. I Paldiski finns en viktig militär hamn, som också är bas för atomubåtar. Eleverna vid den statliga sjömannaskolan i Tallinn gör sin militärtjänst i Paldiski som officerare på krigsfartyg. Många officerare har blivit varse hur Paldiski är på "värsta sätt" översållat av soldater, fartyg och utrustning.

Makarna Myrdals rätta ansikte

Att läsa makarna Alva och Gunnar Myrdals bok "Kris i befolkningsfrågan" ger en skrämmande inblick i socialistiskt tänkande menar Monica Wiegert. De idag populära socialisterna förde i den boken fram tankar som förefaller inspirerade av en då mer populär form av socialism. Där hittar vi bl a grunden till dagens Dagissverige

I dagens Sverige finns det — liksom på 1930-40-talet — gott om nazister. Men idag kallar de sig inte längre nationalsocialister utan enbart socialister. Hur härfin skillnaden är, blir man varse när man läser Alva och Gunnar Myrdals bok *Kris i befolkningsfrågan*, skriven 1935. Boken vållade, när den kom ut, sådan storm i Sverige, att makarna Myrdal såg bäst i att försvinna till USA på några år. Nu, när Alva Myrdal upphöjts till skyarna och t o m utsetts till innehavare av Nobels fredspris, undrar man hur det är möjligt att författarinnan till en sådan bok, representerande en totalitär ideologi, kan komma i åtanke till ett fredspris.

Kris i befolkningsfrågan, vilken jag läst i något som kallas "folkupplagan" är en läsning som direkt för tankarna till en viss herr Hitler.

"Toppvärdigt människomaterial"

Makarna Myrdal indelar i boken medborgarna i "icke toppvärdiga" och "toppvärdiga". Att de placerar sig själva skyhögt över de "toppvärdiga" är ställt utom tvivel. De svävar aldrig på målet, utan säger rent ut att "den profylaktiska socialpolitikens direkta uppgift är att framskapa ett bättre människomaterial". Författarna kallar genomgående sina medmänniskor för "människomaterialet" och funderar över hur man medelst tvångsterilisering skall få "människomaterialet" att bli som de vill ha det. Paret Myrdal är tydligt inspirerade av den ideologi som låg i tiden — nazismen — och som på ett mer handgripligt sätt än makarna Myrdal tog itu med "människomaterialet".

Författarna vill, i likhet med nazisterna, låta sterilisera individer med "dåliga" arvsanlag. Och vilka har då "dåliga" arvsanlag, enligt makarna Myrdal? "Helst skulle man på den vägen vilja utrota all slags fysisk och psykisk mindervärdighet inom befolkningen, både sinnesslöhet och sinnessjukdom, kroppsliga sjukdomar och dåliga karaktärsanlag", (s 258) skriver de.

Något som bekymrar författarna är i vad mån man kan förutse att "dåliga" anlag går i

arv. Men de hoppas att "den allmänna rättsuppfattningen skall förändras att goda ingrepp (dvs sterilisering) även där sjukdomsriskerna inte är fullt så allvarliga" (!!)

Tvångsterilisering

"De individer, mot vilka ett tvångsmässigt steriliseringsförfarande skulle behöva vidtagas, erbjuda vanligen sina barn en uppenbart olämplig uppfostringsmiljö och kunna därför mindre räkna med att samhället skall ha försyn för deras 'rätt' att ha dessa barn" (s 259).

Att få gå fria från makarna Myrdals "Lebensborn"-projekt*, bevisar följande citat (s 260): "Ett önskemål både från socialpedagogisk och arvsbiologisk synpunkt är

*Lebensborn var ett program i Tyskland som syftade till att avla och uppfostra "ariska elitbarn". Ariska kvinnor med goda egenskaper placerades på särskilda inrättningar, dit utvalda soldater och officerare ägde tillträde. Avkomman skulle sedan inom projektets ram ges gynnsamma uppväxtbetingelser.

I 1930-talets socialism, enligt makarna Myrdal, skiljer man mellan "toppvärdiga" och "icke toppvärdiga" barn. De icke toppvärdiga bör hindras från att fortplanta sig.

därför till en början en så sträng lagtillämpning som möjligt. I de fall rättskapacitet icke kan förnekas, trots att eljest förutsättningarna för sterilisering är vid handen, bör läkare och sociala myndigheter vara verk samma för att förmå vederbörande att frivilligt underkasta sig sterilisering. Visar sig denna påtryckning ineffektiv, så bör en skärpning av steriliseringslagen övervägas. Innebärande rätt för samhällets organ att också *emot deras vilja sterilisera även rättskapabla*."

Med andra ord: vem som helst löper risk att bli steriliserad i ett land med socialistisk ideologi. Det räcker med att man uppvisar "olämpliga attityder".

Man tycker sig skönja dagens Dagissverige, när man läser följande rader, årgång 1935: "Vad gäller *bortrensning* av olämpliga barnuppfostrare genom inskränkning av deras fortplantningsfrihet, kommer denna med all säkerhet icke att bli fullständig i den grad man skulle önska. Samhället kommer även i framtiden att få nöja sig med att i ett flertal fall *skilja barnen från olämpliga föräldrar* och därmed från skadliga miljöpåverkan."

Dagissverige

Där har vi Dagissverige i ett nötskal: Barnen skall vara på daghem — inte för barnens skull eller för föräldrarnas skull, utan för att bli socialister.

Paret Myrdal bekymrar sig även om "barnens näringsstandard", som genom "föräldrarnas oförstånd" anses vara otill-

räcklig. Men hur stod det till med deras egna barns "näringstandard"? I boken om Alva Myrdal, utgiven på Sveriges Radios förlag, får man veta att Alva var strängt upptagen med politiken och med alla möjliga och omöjliga studier, när hennes tre barn var små. En gång, på ett politiskt möte, där Alva Myrdal var talare, reste sig en av åhörarna, en barnläkare, upp och yttrade: "Alva skall gå hem och amma, annars är hon en dålig mor". (Hennes tredje barn var då helt nyfött). Men Alva gick inte hem och ammade sin nyfödda. Politiken var viktigare för henne. Hon hade fullt upp med att bekymra sig över andra människors privata angelägenheter och det lockade henne oerhört att bestämma över dessa.

Makarna Myrdal vill "utnyttja skolan som propagandamedel; detta ej blott för att skapa mer kunniga och ansvarsmedvetna föräldrar i nästa generation, utan även för att låta barnen uppfostra sina egna föräldrar". (s 266). (Likheter med Hitlertysklands angiverisystem och dagens unga ryska pionjärs plikt att anmäla obekväma föräldrar är slående).

Rasbiologiskt institut

Man talar om "uppfostran till samarbete". På s 303 kan man läsa att "endast den skola, som ser som sitt viktigaste mål att uppfostra barnen till *individuellt starka kollektivist* med ett socialt patos som djupaste personlighetsgrundval, att åstadkomma sammansmältning av eget initiativ och hänsyn till andra, som kräves för individuella insatser inom ett kollektivt samarbete, endast den skolan kan göra barnen skickade för den sociala tillvaron, vari de skola ha del."

Vad menas? För mig låter begreppet "individuellt starka kollektivist" lika orimligt som dagens modebegrepp "demokratiska socialister".

Den socialistiska utopi-skolan får väl anses genomförd idag, i den mån det går att genomföra orimligheter. Blev det som man tänkt sig på 30-talet? Kan man vara individualist och kollektivist samtidigt? Eller blev resultatet kaos?

En annan intressant detalj i parallellerna mellan tyska nationalsocialister och svenska socialister är att Hjalmar Branting m fl svenska politiker år 1920 undertecknade en motion om inrättande av ett rasbiologiskt institut. En enhällig riksdag biföll motionen. Institutets uppgift skulle vara att "värda folkmaterial" och motarbeta degeneration av befolkningen genom inblandning av "defekta, abnorma, asociala och brottsliga människor". (Uppgiften hämtad ur *Sverige åt svenskarna* av T Hammar, s 368).

Arbete ger frihet

Bäst vore kanske att låta sterilisera hela "människomaterialet". På så sätt uppnår vi inom kort den "totala jämställdheten" (döden), och det utan att några bomber behöver fällas. Det är kanske ingen till-

fällighet att "fredsvännerna", med Alva Myrdal i spetsen, marscherar med den gamla germanska dödsrunan som symbol; den som Hitler på sin tid ville skulle ersätta korset i tredje rikets dödsannonser. Antikrists märke — korset upp och ner med brutna armar — som redan den blodtörstige kejsar Nero använde som symbol, och som judar och andra misshagliga ("icke toppvärdiga") brännmärktes med såväl under medeltiden som på 30-talet.

I socialdemokraternas annonser av idag, illustrerade med en kvinna bakom galler, talar man om vikten av arbete åt kvinnorna och kollektiv barnomsorg åt alla. Med arbete menar man givetvis arbete utom hemmet, och eventuella barns behov av sina mödrar tas ingen hänsyn till. "Arbete ger frihet" är tankegångar jag hört förut. Kanske åsyftas samma slags "frihet" som det talas om över grindarna till Auschwitz? "Arbeit macht frei" står det där, och har stått i femtio år. Lär sig då aldrig människorna att känna igen totalitärernas ansikten? *Monica Wiegert*

Den gamla germanska dödsrunan, ett upp och nedvänt kors med brutna armar, är idag en radikalernas symbol — symbolens bakgrund är lika dyster som dess användning idag.

Genom en rad tillfälligheter kom jag alltså att på ett tidigt stadium få de kunskaper som ledde till en rent negativ uppfattning av, ja avsky för nazismen. Naturligtvis var min uppfattning inte ens vid den tiden ovanlig; en rad svenska politiker och framför allt tidningsmän — vid sidan av Torgny Segerstedt vill jag nämna Z. Höglund och Johannes Wickman — visade tidigt inte bara ett principiellt avståndstagande utan verklig förbittring och bland mina vetenskapliga och politiska vänner var detta, eller blev snart, självfallet. Men även bland radikalt folk var det till en början rätt vanligt med en tveksam, avvaktande, till en viss grad ursäktande hållning. Jag fick en påminnelse därom vid en debatt i Uppsala på våren 1932, då jag framträdde som kritiker och Rütger Essén som försvarare av nazismen inför det stundande presidentvalet i Tyskland. Till min förvåning fick Essén stöd av två radikaler, den tyske professorn Mackenroth och hans (och min) vän och kollega Gunnar Myrdal, som i nazismen trodde sig se ungdomens rörelse, en förnyelse av socialismen."

(ur Herbert Tingstens memoarer, *Mitt liv, mellan trettio och femtio*, s 263).

Polen

(Forts från sid 3)

Walesa innan han bjöds dit med tvång. Gierck uppskattade särskilt att isolera sig där med vackra kvinnor. Skandalerna och champagnen flödade. Walesa behandlas ganska väl där, men på ett anständigare sätt. Myndigheterna har utövat alla former av påtryckningar mot honom för att han skall överge "Solidarnosc". Men han är hård som en klippa. Han har låtit skägget växa. Han tänker inte raka bort det förrän han är en fri man. Hundratals fångar har gjort som han. Men han är nervös. Han röker mycket. Han har blivit tjockare. Sysslolösheten tynger honom. Han skulle vilja vara hos arbetarna i Gdansk, hos sin hustru Danuta och sina sju barn. Han känner knappt den yngsta, Maria-Victoria, född den 27 januari i år.

Idag är Polen en kruttunna. Den har börjat smitta Sovjets grannar i Östeuropa, där den ekonomiska situationen är lika katastrofal. Särskilt gäller detta Rumänien där "lille Stalin" Ceausescu blir alltmer oförnuftig. Allt kan explodera av minsta anledning. Hela Polen är oroligt. Antalet hjärtinfarkter har tredubbats sedan den 13 december. Biskoparna i Polen fortsätter att protestera och i avsaknad av hans befrielse kräver man att Walesa överförs till en plats närmare Gdansk. General Jaruzelski är som en stenod, han säger inget. Enligt vissa rykten skall revolutionens karismatiska ledare föras över till Lansk, tio mil från familjen.

Det har aldrig varit lätt att vara polack. Det har aldrig varit lätt att vara polsk ledare. Mannen med examen från Frunze-akademien i Moskva håller nu på att lära sig detta. Eftersom polackerna aldrig går att styra, alltid är i revolt mot hela systemet, mot alla regimer, som de inte gillar och som bryter mot deras uppfattning. "Guds därar" är oregerliga.

Robert Lacontre

Estland

(Forts från sid 5)

ningen kallas i folkmun "brevlådan"; den är direkt underställd Moskva. Lönen är motsvarande högre. Produktionen är uteslutande inriktad på militära ändamål, huvudsakligen för flyget.

En stor och viktig rustningsindustri är "Dwigatel" i Tallinn, i närheten av Pärnu mantee viadukt. De män som arbetar där befrias från militärtjänst, så länge de arbetar kvar. Produktionen är inriktad på de mekaniserade förbanden. Militären är mycket mån om att reservdelar produceras i tillräckliga kvantiteter.

Detta i alla korthet om de sovjetiska ockupationsstrupperna och deras verksamhet i Estland. *Jüri Lina*

Reflektioner om löntagarfonder

1790 utgavs "Reflektioner om franska revolutionen" av Edmund Burke. Boken fick en enorm genomslagskraft och har ansetts vara konservatismens ideologiska grundskrift. Contra har i och för sig aldrig ställt sig bakom konservatismen som ideologi, men i Stiftelsen Contras stadgar finns uttalat att stiftelsen skall verka för spridning av informationer och skrifter som annars är svårtillgängliga. Det är mot den bakgrunden som den svenska översättningen av Edmund Burkes bok skall ses. Vi återger här ett utdrag ur boken, ett utdrag som av en läsare i dagens Sverige skulle kunna tolkas som "Reflektioner om löntagarfonder", reflektioner som gjorts i en helt annan del av Europa för nära 200 år sedan!

Det är inte konfiskationen av vår kyrkas egendom efter det franska exemplet som jag fruktar, även om jag anser att det inte skulle vara något obetydligt ont. Den stora källan för mina bekymmer är om det någonsin skulle anses vara statens politik i England att söka skaffa resurser genom konfiskationer av något slag; eller att någon grupp medborgare skulle komma att betrakta någon av de andra grupperna som deras rättmätiga bytte. Nationer sjunker djupare och djupare ner i en ocean av gränslösa skulder. Offentliga skulder, som till en början var en trygghet för regeringen, eftersom de intresserade många för det allmänna lugnet, kommer sannolikt i övermått att bli medlet för dess undergång. Om regeringar möter dessa skulder genom höga skatter, går de under genom att bli förhatliga hos folket. Om de inte möter skulderna kommer de att oskadliggöras av den farligaste av alla gruppers ansträngningar: jag menar ett omfattande missnöjt penningintresse, skadat men inte förgjort. De män som utgör detta intresse söker sin egen trygghet i första hand gentemot trohet mot regeringen och i andra hand gentemot dess makt. Om de finner den gamla regeringen orkeslös, utsliten och utan tillräcklig beredskap, så att den inte har tillräcklig kraft för deras syften, då kan de söka en ny regering som har mer energi; och den energin kommer inte att komma från ett ansamlade av resurser, utan från ett förakt för rättvisan. Revolutioner är benägna för konfiskation; och det är omöjligt att veta under vilka motbudande namn nästa konfiskation kommer att godkännas. Jag är säker på att de principer som är förhållande i Frankrike omfattas av väldigt många personer och grupper av personer i alla länder, som anser att deras ofarliga slöhet är deras trygghet. Denna form av oskuld hos ägarna kan drivas till gagnlöshet och gagnlöshet till olämplighet att besitta egendommarna. Många delar av Europa kännetecknas av öppen oordning. På många andra ställen finns ett ihåligt mumlande under ytan; en

Edmund Burke kommenterade franska revolutionen — på omslagshilden på boken ett samtida kopparstick som visar Ludvig XVI:s avrättning. Men boken har relevans än idag, exempelvis när det gäller löntagarfondsdebatten.

förvirrad rörelse känns, som hotar med en allmän jordbävning i den politiska världen. Redan formas lösa grupper och klubbar av det mest osedvanliga slag i flera länder. I en sådan tingens ordning bör vi själva vara på vår vakt. I alla förändringar (om vi måste ha förändringar) gäller den omständigheten, vilken kommer att bäst tjäna att avtrubba skärpan i deras nackdelar och främja det som kan vara gott i dem, nämligen att den skall finna oss med våra sinnen fasthållande vid rättvisan och mån om egendom.

Men det kommer att hävdas att denna konfiskation i Frankrike inte bör skrämja andra nationer. Man hävdar att den inte genomförs av litetsinnig glupskhet; att den är en i stora stycken nationell politik, som antagits för att avskaffa en utsträckt, inrotad och vidskeplig skada. Det är med största svårighet som jag förmår att skilja politik

från rättvisa. Rättvisan är själv den stora stående politiska principen för ett civiliserat samhälle; och allt övergivande av den, under vilka omständigheter som helst, är misstänkt för att inte alls vara någon politik.

När människor uppmanas att ingå i en viss livsföring enligt de existerande lagarna, och skyddas i denna såsom i en laglig sysselsättning — när de har anpassat alla sina tankar och alla sina vanor till den — när lagen sedan länge har gjort deras anslutning till dess regler till en grund för deras rykte, och deras avvikelser från dem till en grund för vanära och till omstraff — då är jag säker på att det är orätt av lagstiftaren, att genom en godtycklig handling, införa en våldsam förändring för sinnen och känslor; att tvinga dem att degraderas från deras ställning och omständigheter, och att med skam och vanära bränmärka den egenart och de sedvänjor

som tidigare hade varit ett mått på deras lycka och ära. Om till detta läggs att de kastas ut från sina bostäder, och att all deras egendom konfiskeras, så är jag inte vis nog att inse hur detta despotiska nöje, skapat av känslor, samveten, fördomar och egenskaper hos människor, kan skiljas från det mest stinkande tyranni.

Om orättvisan på den väg som följs i Frankrike kunde göras uppenbar, så borde måttans politik, det vill säga den allmänna nytta som man kunde vänta sig av den, kunna framträda åtminstone lika uppenbar och åtminstone lika betydelsefull. För en man som inte handlar kontrollerad av känslor, som inte har något annat i tankarna än det allmänna bästa, så slår honom omedelbart en stor skillnad mellan vad politiken skulle föreskriva rörande det ursprungliga införandet av sådana institutioner och frågan om deras fullständiga avskaffande, när de spritt sina rötter brett och djupt, så att ting som genom långvarigt bruk är mer värdefulla än tingen själva anpassats till dessa rötter och vävts samman med dem på ett sätt, så att den ena inte kan förgöras utan att märkbart skada det andra. Han skulle kunna bli generad om fallet verkligen var sådant som sofisterna företräder i sin eländiga debattstil. Men i detta, som i flertalet frågor som rör staten, finns en medelväg. Det finns något annat än de rena alternativen fullständig förintelse eller oförändrad fortvaro. Du har stött på Sparta, prisa detta! Det är, enligt min mening, en regel som har djup innebörd och aldrig borde lämna en ärlig reformators tankar. Jag kan inte föreställa mig hur någon människa kan ha lett sig själv till den höjden av antaganden, att anse landet som ingenting annat än ett oskrivet blad, på vilket han kan klottra ned vadhelst han önskar. En man fylld av varm, begrundande välvilja kan önska att samhället är uppbyggt annerlunda än vad det är; men en god patriot, och en sann politiker, överväger alltid hur han skall göra det mesta av det som redan finns i landet. En böjelse för att bevara och en förmåga att förbättra, bägge förenade, det skulle vara min norm för en statsman. Allt annat är simpelt i tillblivelse och riskfyllt i genomförandet.

Edmund Burkes "Reflektioner om franska revolutionen" är nytvungen på Contra förlag. Den kostar cirka 89:- i bokhandeln, men kan från Contra rekvideras för 69:- plus porto. Boken är inbunden och på 238 sidor. Ett förord har skrivits av professor Gunnar Heckscher.

"Reflektioner om franska revolutionen" är en tidlös klassiker. En av de skrifter som har fått ett bestående och djupgående inflytande på världens utveckling.

105.000 POLITISKA FÅNGAR I NORDKOREAS ARBETSLÄGER

I Nordkoreas slavarbetsläger finns 105.000 politiska fångar. De allra flesta är naturligtvis svurna motståndare till det kommunistiska systemet. Men några har en annan bakgrund. Bland andra finns flera f d ministrar för statens säkerhet i fånglägren, och ett par f d vice statsministrar!

Genom två till Sydkorea avhoppade medarbetare i det nordkoreanska ministeriet för statens säkerhet och genom ytterligare en person, en i Japan avhoppad spion från Pyongyang, vet man att det i Nordkorea finns åtminstone åtta olika koncentrationsläger.

De ligger i de svårtillgängliga bergsområdena i norr och söder i provinserna Hamgyong och Pyongan samt i Chagang.

De uppskattningsvis 105.000 politiska fångarna måste dagligen arbeta mer än tolv timmar, till övervägande delen i kol- och mineralbrytning, timmerhuggning och dikning. Någon lön betalas inte. På kvällarna får fångarna genomgå en tvåtimmars kurs för "ideologisk omskolning" och "självkritik". Besök från anhöriga tillåts inte. T o m brevförbindelser med dem är förbjudna. Så vitt det är känt är flera av koncentrationslägren försedda med mellan fyra och sex parallella taggtrådsstängsel, som är mellan tre och fyra meter höga. På de ställen där utbrottsförsök skulle vara tänkbara finns dessutom elektriska stängsel och minfält. Fångarna hålls i primitiva lerhyddor och hålör, det finns ingen läkarvård och alla fångar är i praktiken inspärrade på livstid, de har egentligen avlidit för den yttre världen i Nordkorea.

Bland dessa levande döda finns Kim Chang-bong, som 1962 själv var minister för statens säkerhet och som fem år senare avancerade till vice statsminister och försvarsminister. I januari 1969 greps han plötsligt. Vice statsminister var samtidigt gammalkommunisten Pak Kum-chol, som sedan 1954 åtskilliga gånger omvalts som vice ordförande för centralkommittén i det kommunistiska Arbetets parti. I april 1967 försvann han från offentligheten på grund av uppenbara motsättningar med diktatorn Kim Il-sung. Han arbetade sedan ungefär två år i en liten fabrik innan han placerades i koncentrationslägret.

Andra välkända fångar är Kim Kwang-hyop, som 1957 utnämndes till minister för statens säkerhet och 1960 till vice statsminister. Ho Pong-hak blev 1960 vice minister för statens säkerhet och som general senare chef för spionage- och undermineringsarbetet mot Sydkorea.

Från centralkommittén till koncentrationslägret kom också Kim To-mau, chef

för centralkommitténs avdelning för agitation och propaganda, liksom Ryn Chang-shik, som 1959 blev vice utrikesminister och senare centralkommitténs sekreterare. Li Young-mu, mångårig livvakt till Kim Il-sung och general i ministeriet för statens säkerhet skall ha vänt sig mot Kim Il-sungs son — han sågs senast hösten 1977.

Pyongyang har hittills på inget sätt reagerat mot dessa beskyllningar som av Sydkorea förts fram i hela Asien.

F W Scholmann
(Abendland, Zürich)

Här finns fånglägren:

Provinserna *Hamgyongpukdo*, lägerkomplex 1 på 250 kvkm med 27.000 fångar i området Onsonggun. Lägerkomplex 2 på 218 kvkm med 20.000 fångar i området Hoeryonggun. Lägerkomplex 3 på 237 kvkm med 15.000 fångar i området Kyongsonggun.

I provinserna *Hamgyongnamdo* lägerkomplex 4 med 13.000 fångar i området Yodogkun. Lägerkomplex 5 på 97 kvkm med 10.000 fångar i området Chongpyonggun.

I provinserna *Pyonganpukdo* lägerkomplex 6 på 51 kvkm med 5.000 fångar i området Yongchongun och lägerkomplex 7 på 171 kvkm med 15.000 fångar i området Yongbyongun. Ett större komplex ligger också i provinserna Chagangdo, men uppgifterna om detta är osäkra. Säkert är endast att det ligger i Huichongun-området.

Den nordkoreanska regimen har vid tidigare tillfällen drivit systematiska kampanjer för att eliminera meningsmotståndare. I december 1958 påbörjades en tvåårig kampanj för att undersöka nordkoreanernas "ideologiska bakgrund". De som stämplades som kontrarevolutionära fängslades, avrättades eller förvisades till avlägsna områden.

Under en treårsperiod med början i april 1964 genomfördes en liknande kampanj. Befolkningen placerades i tre klasser och femtioen kategorier. De som klassades i den "fientliga klassen" internerades.

1973 var det dags att förnya medlemskorten i "Arbetets parti". Många blev utrensade och lägerbefolkningen ökade kraftigt.

Entrismen i Sverige

"Entrism" är enligt boken en politisk inriktning, som är en ny företeelse i Sverige. I några länder kan dess ursprung spåras till 30-talet, men i Sverige dyker den upp först under 70-talets första år. "Entrism" visar sig vid fortsatt läsning vara lika med trotskism, och "detsamma som verkar inom arbetarklassens traditionella masspartier". Boken är skriven av och mest för SSU-are.

Med "arbetarklassens traditionella masspartier" åsyftas kommunist- och socialistpartier i Portugal, Spanien, Frankrike och Italien, Labour i Storbritannien och socialdemokratiska arbetarpartiet i Sverige.

Syftet med skriften är enligt författarna att bli beskriva entrismens historia och politik, vilken sammanfaller med trotskismen.

Trotskismens historia är i korthet följande: Trotski (ursprungligen med namnet Lev Davidovitj Bronstein) var medlem av ryska socialdemokratiska partiet. Han flydde till England 1902. Han bekämpade på socialdemokratiska partikongressen 1903 Lenins idéer om uppbyggandet av ett elitparti. 1905 återvände han till Ryssland och blev ordförande i den nybildade sovjeten i St Petersburg. Han gick med i bolsjevikpartiet och fick stort inflytande på revolutionens fortsatta förlopp. Under första världskriget byggde han upp och ledde Röda armén. När Stalin kom till makten utvisades Trotski ur Sovjet och 1940 mördades han i Mexiko, av en Stalin-agent.

Jag frågar mig, medan jag läser: Vad är det egentligen för skillnad mellan trotskism/entrism och de andra vänster"ismerna"? Enligt författarna "är det svårt att definiera vad trotskism är". Om inte ens författarna kan definiera begreppet, varför då ge ut en bok i ämnet? Och varför döpa om "trotskism" till "entrism"? Är det mera obesudlat av blodiga revolutioner? Går det lättare hem bland aningslösa SSU-are?

Trotskism sägs bygga på två grundstenar: 1) Den traditionella marxismen, så som den tofkats av det sovjetiska bolsjevikpartiet vid tiden för ryska revolutionen. 2) De teoretiska bidrag Trotski utvecklade.

"Trotskism kännetecknas av att den är teoretisk, sammanhängande och konsekvent" får man veta. Hur och på vilket sätt får man inte veta. Boken är mördande tråkig och ger inget svar på några frågor. Själv skulle jag vilja uttrycka det så här: Trotski åstundade, i likhet med Lenin, Stalin, Hitler, Palme m fl makten för egen del. För somliga tycks det vara ett oerhört begär att få vara den som rycker i marionettrådarna. Sedan kan

"Entrism" är den del av trotskismen som försöker arbeta inom andra partier, exempelvis det socialdemokratiska i Sverige.

man "isma" hit eller dit, människorna bakom "ismerna" är och förblir av samma slag.

Monica Wiegert

Anders Lidström och Henry Ohlsson: *Entrismen i Sverige. Utgiven av Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund.*

SSU har under de senaste åren uteslutit hundratalet medlemmar för påstådd "entrism". Entrism tolkas i detta sammanhang som den variant av trotskismen som vill arbeta inom socialdemokratiska partiet, och styra detta i trotskistisk riktning, istället för att bygga upp en egen trotskistisk organisation. Entrismen har framförallt varit framgångsrik i Storbritannien, där många lokala labour-organisationer kontrolleras av entrister. I Sverige har man mot bakgrund av de brittiska erfarenheterna varit på sin vakt och omfattande uteslutningar ur SSU har ägt rum. Särskilt gäller detta grupperna kring tidskriften *Offensiv*.

Berättelser från Kolyma

"Sjönk temperaturen till minus 55 grader så frös en spottloska i luften. Nu hade det varit så att spottloskorna frusit i luften i två veckor". "Dessutom kunde veteranerna ibland exakt bestämma temperaturen även utan termometer. Om det var kölddimma så betydde det att det var under minus 40 grader ute; ifall det pep om andhämtningen, fast det fortfarande var lätt att andas, var det minus 45 grader och om andningen var ljudlig och man fick andnöd så var det 50 grader kallt".

Citatet är hämtat från Shalamovs bok om

det stora lägerområdet uppe i nordöstra Sibirien, där 3 miljoner människor beräknas ha mött döden i de olika fånglägren.

Boken innehåller 23 olika avsnitt, var och en med olika skisser från lägerlivet. Det är en skrämmande våldokumenterad läsning som lämnar många frågor efter sig.

Genom andra författares böcker om samma sak, inte minst Solzjenitsyns vittnesberättelser, är verkligheten tyvärr alltför sann.

Det behövdes inga stora "brott" för att förvisning till Kolyma skulle ske.

För Shalamov själv räckte det med att kalla nobelpristagaren Bunin för klassiker inom den ryska litteraturen. För detta fick han biljett till fånglägret, där han kom att vara i inte mindre än 17 år.

För att överleva det hårda och förnedrande arbetet i ett mycket strängt klimat, behövdes en alldeles särskild personlighet i förening med list och mygel — allt som ett resultat av den starka livsviljan och självbevaringsdriften.

Berättelser från Kolyma har fått mycket fina recensioner i pressen, med all rätt. Men när t ex Disa Håstad i Dagens Nyheter sätter Shalamov före Solzjenitsyn som författare, underskattar hon grovt den senares betydelse både som författare och vetenskapsman.

Shalamovs stil är enkelt deskriptiv, men inte mindre fängslande för det. Solzjenitsyn däremot, skriver ofta tungt, men mer med en vetenskapligt disciplinär stil. Inget hindrar ju att de kompletterar varandra.

Novellerna eller skisserna ger tillsammans en mycket kuslig bild av lägerlivet och de strapatser fångarna fick genomlida.

Genomgående var det stora fifflet med kvoterna, såväl från fångarna själva som från lägerledningen.

En av fångarna som var litterärt intresserad kunde tack vare detta leva drägligare än de andra. Han berättade eller "satte ihop historier" som de kriminella i lägret sade för dessa och kunde på så sätt få både extra mat och kläder och behövde heller inte arbeta så tungt som de andra. Det fanns gott om kriminella i lägret också och bland dem gällde de egna lagarna även mot de sk politiska fångarna.

Detta var också mer eller mindre "legaliserat" från lägerledningen. När någon av fångarna dött, passade medfångarna på att stjäla den avlidnes kläder. För en någorlunda hygglig vaddjacka och för bra underkläder (vilket var sällsynt) kunde man byta till sig både mat och en smula tobak. Med tanke på hela systemet var detta inte underligare än något annat.

Shalamovs bok kan rekommenderas till envar som vill veta mer om det dagliga livet i ett ryskt fångläger under, före och straxt efter andra världskriget.

Roger Söderqvist

Varlam Shalamov: *Berättelser från Kolyma*. 224 s. Brombergs förlag.

SVERIGE-NYTT

Contras notisavdelning innehåller sammanfattningar och kommentarer till händelser i världen. De källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är Contras sammanfattning av originalkällan, försvitt inte annat markerats med citationstecken.

Löntagarfonder

Olof Palme har i viss mån försökt släta över vad som sagts om löntagarfonder innan valet. Det finns dock (s)-röster som går rakt på sak. Vi citerar ur Sydöstran, socialdemokratisk tidning i Karlskrona:

"Curt Nicolin och hökarna i hans närhet förklarar... att dom aldrig kommer att förhandla om sin egen undergång. Mycket märkligt påstående. Den sista förhandlingsinvt som ingen vettig människa kan avstå från att anta, vore väl en förhandling om tid och form för sin egen undergång. Det är trots allt inte helt likgiltigt om man skall skjutas eller hängas och om det skall ske i morgon eller om trettio år."

Privata och kommunala daghem

Tidningen *Sunt Förnuft* har i ett av sina senaste nummer publicerat en ekonomisk kalkyl för två standardmässigt likvärdiga daghem i Stockholmstrakten. Den väsentliga skillnaden är att det ena är kommunalt och det andra privat.

Kostnaderna för den kommunala daghemsplassen ligger på 43.576 kronor och för den privata på 24.238 kronor. När det gäller fördelningen av kostnaderna noteras nästan ingen skillnad när det gäller livsmedel och leksaker. Det privata daghemmet sparar framförallt på billigare lokal (ombyggnad istället för nybyggnad och att daghemspersonalen själv sköter städningen). På personalsidan sparar det privata daghemmet också mycket pengar, man saknar nämligen "föreståndare", en administrativ post med högre lön. Föräldrarna själva rycker ibland in när det behövs vikarier. Och man har ingen kökspersonal — maten hämtas istället från en närbelägen skola. Dessutom saknar man administrationskostnader, eftersom daghemmet sköts av föräldrar och personal gemensamt.

Allt egentligen ganska enkla och naturliga åtgärder, som visar hur det är möjligt att sänka kostnaderna med 44%, utan sänkt standard! I USA där man har en mindre socialistisk syn på barnhälsovården har daghem blivit en lönsam affär. Ett av de 200 största företagen på tidningen *Incs* lista över de största nystartade företagen (som i övrigt mest upptar dataföretag) är en kedja av daghem. Lönsam för både ägarna och dem som utnyttjar daghemmet. Liksom för samhället.

Försäkringskassan

Visste Du att försäkringskassorna har 21.000 anställda? Det är ungefär en på 200 förvärvsarbetsande svenskar. En normal arbetsdag är mindre än 10% av arbetsstyrkan frånvarande. Det betyder att en försäkringskassanställd i genomsnitt behandlar tjugo sjuksjukmälningar per dag (då har vi dock fördelat även kassans egen administrativa personal och den som sysslar med andra uppgifter än sjuksjukmälningar). När statsmakterna genom olika rationaliseringsförslag försöker minska denna jättepension med mellan 3.000 och 4.000 personer så protesterar inte oväntat facket. Förslagen som innebär i praktiken oförändrad — eller förbättrad — service för allmänheten, går bl a ut på att ta ut rationaliseringsvinsten som görs när man inte längre betalar ut beloppen kontant. Nu har kassan plötsligt personal över för att detaljgranska formulären och föra veckolånga dialoger om något skulle vara ifyllt fel.

Facket och arbetsrätten

Två anställda vid Elettans expedition har enligt Stockholms-Tidningen avskedats för att de sagt emot sin chef. De två kvinnorna hade arbetat på expeditionen 26 respektive 35 år, och de avskedades för att de vid några tillfällen sagt att de inte kunnat klara av arbetsuppgifter inom den tid som de fått sig tilldelade av ombudsman Eino Everhov vid Elettan. Efter misslyckade förhandlingar blir uppsägningarna nu en fråga för arbetsdomstolen. Utgången är enligt jurister given, Elettan får betala skadestånd och tvingas återanställa de uppsagda.

Ruinerad av skattmasen

1977 grep elva poliser verkstadsägaren Per Parling från Kopparberg. I sex veckor satt han anhållen och häktad. Han hade ingen möjlighet att sköta sitt därtills välskött företag från häktet, varför det gick i konkurs. Skattemyndigheterna krävde upptaxering av Parling på 1,65 milj kr, något som gick igenom i lägsta instans. Sedan detta skett åtalades Parling också för skattefusk. Men han blev frikänd av Ludvika tingsrätt. Kammarrätten i Jönköping har nu underkänt länsskatterättens första beslut och har sänkt taxeringen till vad den ursprungligen var. Det tog fem år att skipa rättvisa. Parling kan i bästa fall få en liten del av sina förluster i skadestånd för det inträffade. Men faktum kvarstår att skattemyndigheterna framgångsrikt har lyckats slå ihjäl ett välskött företag där inga oegentligheter begåtts.

Radio Göteborg

I september sände Radio Göteborg ett program som innehöll känsliga utdrag ur en anställningsintervju. Diskussionen rörde bl a kunder och arbetsuppgifter på ett informationsföretag. Företaget hade kontaktats av en journalist på Radio Göteborg som förklarade att hon skulle förlora sitt arbete. Hon var därför intresserad av ett annat jobb. I hemlighet bandades anställningsintervjun för att senare sändas i Radion.

Contras tidigare ansökan om att ta över sändningsrättigheterna för Radio Göteborg står fast. Ärendet handläggs av utbildningsdepartementet.

(GT, Göteborg)

Svensk apartheid

Den 10 juni 1982 utfärdade den svenska regeringen en förordning som till sin anda svarar mot det sydafrikanska apartheid-systemet. Formellt är dock förordningen avsedd att vara riktad mot just detta system. Det är en förordning som reglerar vilka sydafrikaner som skall få visum till Sverige. Sydafrikanerna delas in i grupper — dock inte efter hudfärg. Somliga grupper är godkända för resor till Sverige, andra är det inte. Idrottsmän betraktas som särskilt farliga. De jämföras med personer "som önskar delta i kulturella manifestationer som främjar apartheid-systemet". Förbud att komma till Sverige skall även gälla personer som arbetar för apartheid-systemet på olika sätt. På Contra tror vi på det fria samhällets förmåga att genom öppen debatt slå ihjäl sjuka idéer. Bara ett sjukt samhälle kan ha intresse av att förbjuda representanter för andra sjuka idéer att resa in i landet. Men så är det tydligen i vårt land nu. En förordning som till hela sin anda bygger på apartheid-systemets tankegångar (även om åtskillnaden inte görs efter hudfärg) kan passera utan problem i Sverige. Undertecknare av förordningen är förra statsrådet Karin Andersson (c).

Ubåtsjaktinsamlingen

Gåsefjärdskommittén fortsätter sin samlingsverksamhet för ett ubåtsjaktfartyg. (Se Contra nr 2 1982). Insamlingen är nu uppe i mellan 300.000 och 400.000 kronor. Bidrag kan sändas in till Svenska Handelsbanken i Virserum på postgiro 5790-1 eller bankgiro 857-8015. Märk talongen "Gåsefjärden". Upplysningar lämnas av kommitténs ordförande Nils-Arvid Arvidsson, tel 0495-350 75.

Sverige fällt

Sverige har som framkommit i dagspressen och TV fällts av Europadomstolen i Strassbourg för brott mot de mänskliga rättigheterna. Målet gällde två expropriationstillstånd, som utsträckts i giltighet åtta respektive 23 år! Efter denna långa tid kom kommunen (Stockholm) fram till att man inte behövde expropriera fastigheten. Under mellantiden var fastigheterna belagda med byggnadsförbud, de kunde inte säljas och reparationer var meningslösa. En utförligare redogörelse för målet återfinns i Contra nr 2 1980.

Sverige fälldes av domstolen på två punkter. Dels menar domstolen att förfarandet strider mot artikel 1 i Europa-konventionens tilläggsprotokoll om rätten till egendom. Fastighetsägarna hade enligt domstolen drabbats av en i förhållande till det allmänna intresset orimlig börda. Ett ingrepp av det slag som Stockholms kommun gjorde skulle endast kunna försvaras om tiden kunde förkortas eller om fastighetsägarna kunde

få kompensation. Så var inte fallet.

Sverige fälldes också för att fastighetsägarna inte haft rätt att få sin sak prövad inför domstol. Regeringen meddelar expropriationstillstånd och dess beslut kan inte prövas av domstol.

Sverige har förbundit sig att följa domstolens utslag och skall nu betala skadestånd till de två fastighetsägarna. Hur stort detta blir är ännu inte avgjort. I första hand skall ärendet göras upp i godo mellan parterna, i andra hand kommer Europadomstolen att ta upp målet till ny prövning för att fastställa skadeståndets storlek.

Svårt att anställa

Trots att arbetsmarknadsläget kraftigt försämrats dyker det emellanåt upp rapporter om företag som har svårt att få tag på personal. Ett relativt nystartat företag i Täby säljer tvättmedel i Stockholms norra förorter. Det är ett par ynglingar i tjugoårsåldern som dragit igång företaget och nu har något tiotal anställda. Företaget lönar sig bra. Man vill anställa fler. Men inga anställda anvisas av arbetsförmedlingen. Varför? Företaget anställer endast personal på provisionsbasis. Och sådant vill inte arbetsförmedlingen nedlåta sig till att förmedla!

Ett annat företag som inte får tag på personal är utbrytartaxiföretaget i Malmö, Roys taxi. Den driftige taxibaren Roy Gasper (från Nya Guinea!) driver sedan några år en mycket lukrativ taxirörelse i Malmö. Han har valt att gå sin egen väg vid sidan av den stora taxiföreningen, och har lyckats med detta, eftersom han hade alla tillstånd innan han lämnade taxiföreningen. Roys Taxi är

billigare och mer serviceinriktad än den stora taxiföreningen. Roy Gasper har önskat utöka verksamheten. I första rundan skulle han vilja anställa ytterligare fem chaufförer, och har för detta sökt tillstånd att utnyttja befintliga "reservtillstånd" som ej utnyttjas av Malmö Taxi e.f. Men länsstyrelsen har avslagit hans ansökan, och regeringen har avslagit hans överklagande av länsstyrelsens beslut.

Följden? Ytterligare några arbetslösa chaufförer och sämre service till Malmös taxikunder. Flera av företagen inom Malmö taxi sköts så dåligt att de går i konkurs. Roy Gasper har vissa förhoppningar om att bakvägen via konkursbon komma över nödvändiga tillstånd!

Företagets förädlingsvärde

Förädlingsvärdet är den värdeökning som uppstår genom tillverkningen, bearbetningen och hanteringen av en vara i ett företag. Förädlingsvärdet är ett mått på företagets insats i samhällsekonomin.

Förädlingsvärdet är vad som blir kvar sedan man dragit av kostnader för varor och tjänster som köpts utifrån. 1980 var industrins försäljning per anställd 398.000 kronor. 265.000 av dessa användes för inköp av råvaror, energi, insatsvaror m.m. Kvar blev 133.000 kronor i förädlingsvärde. Figuren nedan visar hur detta förädlingsvärde fördelades.

(Näringslivets ekonomifakta)

Till anställda:	
Löner	546 kr
Socialkostnader	236 kr
Summa	782 kr
Till långivare (räntor)	42 kr
Till stat och kommun (skatter)	34 kr
Till aktieägarna (utdelning)	11 kr
Kvar i företaget (inkl. avskrivningar)	131 kr

UTLANDS-NYTT

Robotteknik

Under den israeliska offensiven i Libanon kunde det israeliska flyget så gott som ohindrat delta i offensiven. Varför misslyckades luftvärnet så totalt?

De syriska styrkorna i Libanon har varit utrustade med sovjetiska Sam-6-robotar. Dessa robotar visade sig vara synnerligen effektiva under kriget mellan Israel och arabstaterna 1973. Åtskilliga israeliska flygplan sköts då ned av Sam-6-robotar. Så skedde dock inte i Libanon i år.

Israel hade utvecklat en taktik som delvis oskadliggjorde Sam-6-robotarna. När offensiven påbörjades sändes stora mängder obemannade fjärrstyrda lätta flygplan till de områden som var utrustade med Sam-6-robotar. De obemannade planen var försedda med radarreflektorer för att ge intryck av att vara större plan. Syrierna gick till angrepp med robotarna mot i stort sett ofarliga mål.

Men inte nog med detta. När planen närmade sig robotbatterierna måste syrierna slå på sin radarutrustning för att rikta in robotarna. Israel hade då i bakfickan radarspaningsplan, som snabbt lokaliserade de syriska radarspaningsstationerna. Sedan lokaliseringen var gjord startade Israel en radarstörningsanläggning ombord på en CH-53-helikopter. Sam-6-robotarna kunde attackeras av israeliska Phantom-plan, utan risk för att dessa skulle skjutas ned. På ett par dagar var så gott som allt syriskt luftvärn utslaget.

Syrien vände sig då till Sovjet för att få hjälp, och Sovjet svarade snabbt med att leverera de mer avancerade Sam-8-robotarna, som lyckades skjuta ned flera Phantom-plan.

(The Economist, London)

Monument över oskyldiga

Mellan 1944 och 1947 skickades tiotusentals oskyldiga människor av Västmakterna tillbaka till Sovjetunionen och Jugoslavien. Detta som ett resultat av Yalta-avtalet. Det rörde sig dels om militärer som hamnat på Västsidan (jfr den svenska Baltutlämningen), dels civila, bl a en del som flytt från Ryssland redan i samband med ryska revolutionen! Många av dessa gick under i slavarbetslägren, eller arkebuserades (särskilt i Jugoslavien). Detta Västmaktarnas svek har på senare år uppmärksammats av bl a Nikolai Tolstoy och Lord Bethell. Dessa två ingår nu i en kommitté som samlar in medel för att i England skapa ett monument över dessa stormaktspolitikens offer. Upplysningar lämnas av Yalta Victims Memorial Fund, Coutts & Company, 440 Strand, London WC2R 0QS, England.

Algeriet

Alltfler socialistiska u-länder börjar inse det hopplösa i den socialistiska ekonomiska politik de för. På olika vägar försöker man införa "smygkapitalism". Vi har tidigare i Contra bl a redogjort för hur en sådan utveckling är på gång även på Kuba. (Se Contra nr 4/1982).

Nu når oss liknande rapporter från Algeriet. Algeriet har varit ett praktexempel på socialismens misslyckanden. Bostadsbrist, arbetslöshet, livsmedelsbrist. En tidigare blomstrande kornbod med omfattande spannmålsexport behövde 1979 importera 1,3 miljoner ton vete, något som man klarade av enbart tack vare oljeintäkterna.

Regimen under Chadli Benjedid håller fast vid den socialistiska retoriken, men smyger nu i praktisk politik in kapitalism. Styrningen av detaljhandelssektorn håller på att avskaffas, de storstilade statliga jätteprojekten läggs ned, 145.000 statliga lägenheter har sålts till innehavarna. Småbönder får hjälp med krediter, och de statliga kollektivjordbrukens roll tonas ned. Och villkoren för utländska investeringar mildras.

(Reason, Santa Barbara)

Beväpnade grupper i Georgien

Enligt ett meddelande från sovjetrepubliken Georgiens högsta domstol avslutades den 6 april 1982 en fyra veckor lång process mot en grupp på 45 personer. Gruppen hade under åtta år ägnat sig åt väpnade överfall på polisposter och arméenheter. Enligt åklagaren hade fem poliser dömts. Fyra av de anklagade dömdes till döden genom arkebusering: Wachtang Bachturidze (44), Tengis Masaresjvili (33), Valerij Prutin (29) och Sergej Garsebanisjvili (29).

Gruppen började sin verksamhet 1969 med plundringen av en vapenbutik. De jaktgevär som stals användes för att genomföra överfall på polisposter, något som gav gruppen tillgång till eldhandvapen. Vid en rad angrepp användes också hemmagjorda handgranater. Tre gånger gick gruppen till angrepp mot en skolflygplats, senaste gången 1977, då bytet blev vapen, radioutrustning och 4.000 patroner.

Åklagarmyndigheterna påstår inte någon gång att vapnen använts för att plundra banker, butiker eller andra kommersiella inrättningar. Det leder till slutsatsen att gruppen haft andra motiv, kanske politiska.

En väpnad politisk grupp i Georgien förefaller sannolik. Under de senaste åren har nationalistiska demonstrationer ägt rum. Och terrordåd är kända. Bara för 1976 listade en oppositionsgrupp följande händelser: I januari kapades ett flygplan från provflygplatsen vid flygplansfabrik nr 31 i Tbilisi, tre vakter

dödades. Den 16 april exploderade en bomb i georgiska regeringsbyggnaden. Den 26 maj genomfördes ett överfall mot vapenförrådet i Transkaukasiska försvarsområdet vid byn Udsjarma i området Sagaredsjojsk. Vakten döklades och en stor mängd k-pistar, handgranater och minor fördes bort. På TV-tornet på berget Mtazmind upptäcktes en sprängladdning som desarmerades.

Det går inte att skaffa sig en klar bild över det väpnade nationalistiska motståndet i Georgien. Det råder dock inget tvivel om att ett sådant motstånd finns och att det blir starkare. Samma gäller möjligen för Armenien.

(ZeitBild, Bern)

Störsändare

I Sovjet finns 2.075 radiosändare avdelade för att störa västerländska radiostationer. Kostnaderna för dessa uppskattas till 400 miljoner rubel per år (enligt officiell växelkurs 2,7 miljarder kronor).

(Danizdat, Köpenhamn)

Telefonpolitik

Det var inte en enig sovjetisk statsledning som beslöt att skära ned telefonförbindelserna med Väst till ett minimum. Tvärtom uppges kraftigt delade meningar ha funnits på toppnivå. Utgången, nedskärningen av telefonförbindelserna, uppges ha samband med den fasta kontroll över partiapparaten som KGB har. Utrikesdepartementet uppges ha varit anhängare av fortsatt telefontrafik i ungefär samma omfattning som tidigare. Men KGB drev linjen att man höll på att tappa kontrollen över utlandskontakterna. Avlyssningskapaciteten var helt enkelt inte tillräcklig.

Utgången av den interna fejden anses indikera att förre KGB-chefen Jurij Andropov ligger bra till inför kampen om makten efter Brezjnev. Och att den nye KGB-chefen Vitalij Fedortjuk inte tvekar att tillgripa hårda metoder när han anser det behövs.

(The Economist, London)

Kinakännare talar ut

En av USA:s främsta Kina-kännare, Fox Butterfield, har nyligen gett ut en bok med den korta titeln *China*. (New York Times Books). Fox Butterfield reste i juni 1979 till Kina full av entusiasm. Han hade fått i uppdrag att öppna New York Times' första redaktion i Peking. Fox Butterfield talar flytande kinesiska och vägrade att nöja sig med vad som förevisades honom. Idag är Butterfield mycket kritisk mot den kommunistiska politiken i Kina. Han säger sig inte ha mött *en enda* person, bortsett från parti-funktionärer, som var nöjd med regimen.

Kommunistpartiet självt är t o m indelat i 24 grader. Detta om jämlikheten. Barn och

barnbarn till personer som klassades som "godsägare" 1949 får inte ansluta sig till partiet (en nödvändighet för många poster) eller ta värvning i armén. De är också utestängda från sjukförsäkringen. Partipamparna har naturligtvis sitt eget system av butiker, sjukhus och semesteranläggningar. Ingenting lämnas åt privatlivet. En gatukommittéordförande berättade för Butterfield att kommittén kontrollerade varje kvinnas menstruationscykel. Om det blev uppehåll ryckte kommittén omgående ut för att tvinga fram abort.

Flyktingar

FN-statistik visar att det finns cirka 10 miljoner flyktingar i världen. 480.000 — eller 4,8% av flyktingarna — har flytt från icke-kommunistiska stater. Detta enligt FN:s flyktingkommisarie dansken Poul Hartling.

Krisen i Rumänien

I skuggan av krisen i Polen har ganska begränsad uppmärksamhet ägnats den lika allvarliga ekonomiska krisen i Rumänien. Det rapporteras nu om livsmedelskoder på över 24 timmar utanför huvudstaden Bukarest. Livsmedelsbristen har varit akut mer än ett år. Redan förra hösten ledde problemen till strejker bl a i gruvorna i Motrudalen. När president Ceausescu försökte ta sig till gruvorna blev hans helikopter överöst med stenar från ilska strejkande, och han fick flyga tillbaka med oförrättat ärende.

(Soviet Analyst, London)

Kemisk krigföring

En vietnamesisk avhoppad kapten, Nguyen Quan, har för amerikanska myndigheter berättat hur han själv varit engagerad i kemisk krigföring. Quan tjänstgjorde i den nordvietnamesiska armén i sexton år och var medlem i kommunistpartiet. Han hoppade av i januari 1980. Quan berättar att han fått utbildning på att skjuta granater med kemiska stridsmedel. Quan själv hade skjutit granater laddade med "H2" och "H3", två medel som slår ut människor, utan att döda dem. I arsenalen fanns emellertid även det dödande ämnet "H1". De vietnamesiska enheter som använde de kemiska stridsmedlen var specialutbildade. Bl a med skyddsutrustning. Enligt Quan har de kemiska vapnen använts i Kambodja alltsedan början av 1979.

Ransoneringar i Sovjet

Livsmedelsransonerering förekommer över större delen av Sovjet. I stort sett är det bara de för turister öppna storstäderna som klarar sig. Reglerna och metoderna varierar dock mellan olika delar av landet. Normalt delas i samband med ransoneringen ut kuponger som bara är giltiga i en viss butik under en månad. I Kazan är exempelvis

kött ransonerat till 700 g per person och månad, vilket kan fås mot blåa ransoneringskuponger. Smör fås mot röda kuponger, högst 400 g per månad och person.

En annan ransoneringsmetod är att vissa mängder av ransonerade varor tilldelas olika arbetsplatser. Företaget får sedan fördela de ransonerade varorna. Detta system anses ha vissa fördelar, eftersom det genom det går att undvika att anställda smiter från jobbet för att stå i kö. Men pensionärer och andra som inte har fast arbete hamnar helt utanför systemet.

En tredje metod för ransonerung är att maximera inköpen per kund och inköpstillfälle. Gränserna varierar kraftigt mellan olika orter och landsdelar. Ofta är det trots dessa begränsningar omöjligt att få tag i de ransonerade varorna.

De första livsmedelsransonerungarna i Sovjet infördes 1977. De har sedan dess spritt sig till fler delar av landet, samtidigt som kvantiteterna har minskat.

Ransonerungar leder även i Sovjet till framväxt av en svart marknad. Det officiella köttpriset ligger på 2 rubel per kg. Till detta pris går det dock aldrig att köpa kött. "Marknadspriset" ligger på cirka 8 rubel per kg. En sovjetisk genomsnittslön är 180 rubel per månad.

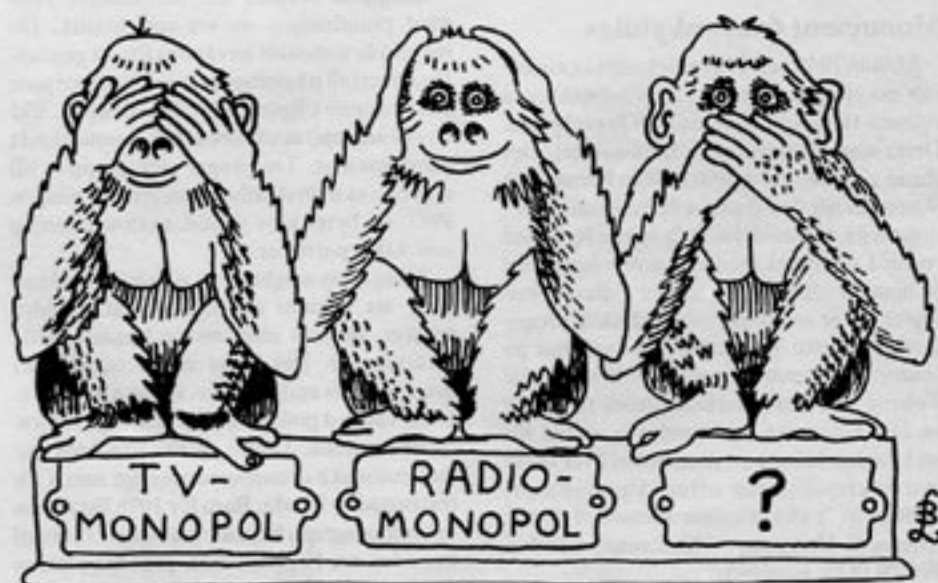
(ZeitBild, Bern)

AKTUELL FILM

På biograferna går just nu en viktig film som på sedvanligt sätt gjorts ned av vänsterorienterade kritiker i storstadspressen — även den press som säger sig vara borgerlig. Vi tänker på Clint Eastwoods *Firefox*. Clint Eastwood har genom sina western-filmer och sina polisfilmer nått en position där han har möjlighet att föra fram viktiga politiska budskap och strunta i vad kritikerna säger. Publikerna kommer ändå för att få se välgjort "underhållningsväld". Men för den som närmare analyserar Eastwoods filmer är det ofta fråga om filmer som för fram ett väsentligt politiskt budskap, inte minst de senaste årens filmer, där han själv haft avgörande inflytande på manus och dialog.

I *Firefox* får åskådaren uppleva hur det är att bo i en polisstat, hur det är att ha KGB som ständigt övervakare. Skräcken, osäkerheten, ovissheten. Clint Eastwood har registrerat filmen, men han spelar också huvudrollen. På sedvanligt skickligt sätt.

Det är ett starkt kritiskt inlägg om den sovjetiska polisstaten. Genom den populära utformningen har det möjlighet att nå en bred publik som sällan reflekterar över dessa frågor. Det behövs fler filmer med liknande budskap och utformning!

BESTÄLL CONTRAS ARTIKLAR HÄR!

Prislistan gäller fr o m 1982-10-12. Reservation för prisändringar som träder i kraft när ny prislista utkommer. När två priser anges gäller det lägre priset inklusive 21,51% mervärdesskatt, medan det högre priset avser pris inklusive den förhöjda mervärdesskatt vars ikraftträdande vid detta nummers pressläggning ännu inte är fastställt.

Contra

- ... Contra, äldre nr, per styck 5:-
- ... Contra, prenumeration 39:-

Affischer

- ... Solzjenitsyn/Sacharov 24:-
- ... Churchill 24:-
- ... Sovjet ut ur Östeuropa 9:-

LP-skivor

- ... Sånt som får mig att ilska till 45:-/46:-
- ... En sång om friheten 45:-/46:-

T-shirts

- ... "Sverige fritt från socialism" 43:-/44:-
  - ... Sverige-Amerika-tröjan 43:-/44:-
  - ... "Frihet från Östeuropa" 34:-
  - ... Contra-tröjan 34:-
- Storlekar: 140cl, 150cl, 160cl, XS, S, M, L, XL, XXL och XXXL.

Klistertiketter

- ... Sverige fritt från socialism, 7st 3:-
- ... Med USA för frihet, 10 st 3:-
- ... Prag 1968 2:-
- ... etikettark, 24 märken, 8 motiv 5:-

Rockslagsmärken

- ... Nej till kommunism 4:-
- ... Sverige-Amerika-märket 4:-
- ... Svenska flaggan 4:-
- ... Stoppa vänsterextremismen 4:-
- ... Löntagarfonder, Helknäppt. 4:-

Vykort

- ... Nancy & Ronald Reagan, 5 st 10:-

Bildekaler

- ... "Sverige fritt från socialism" 10:-
- ... Stärk försvaret NU! 10:-
- ... Mot löntagarfonder 12:-

Nyckelring

- ... Svenska flaggan 7:-

Böcker

- ... Amnesty: Kina-rapport 31:-
- ... Andersson: Rättsstat i uppl. 39:-/40:-
- ... Anger: Raoul Wallenberg 70:-/72:-
- ... Barron & Paul: Kambodja 29:-
- ... Beckmann: Kärnkraft 33:-
- ... Burke: Reflektioner om ... 69:-/71:-
- ... Carlsson: Jag var fånge i 37:-/38:-
- ... Cosgrave: M. Thatcher 47:-/48:-
- ... Edwards: Ronald Reagan 69:-/71:-
- ... Gerholm: Varför kärnkraft 15:-
- ... Golendorf: Kuba 66:-/67:-
- ... Hegeland: Vad tjänar du mest på? 18:-
- ... Holmberg m fl: Östeuropa 39:-/40:-
- ... Husbondens röst 39:-/40:-
- ... Huyn: Uppmarschen 57:-/58:-
- ... Häggman: Terrorismen 46:-/47:-
- ... Häggm/Skard: Kommunismen 40:-/41:-
- ... Johnson: Samhällets fiender 59:-/60:-
- ... Johnsson: Dessa förföljda 44:-/45:-
- ... Kortjnoj: Anti-schack 58:-/59:-
- ... Küng: Sådan är socialismen 29:-
- ... Lepage: Imorgon kapitalism 19:-
- ... Lays: Kinesiska skuggbilder 49:-/50:-
- ... Nilsson: Skattesällan 60:-
- ... Nixon: Det verkliga kriget 59:-/60:-
- ... med Nixons namnteckning, tillägg 31:-

- ... Sanden: Eva—agent för KGB 45:-/46:-
  - ... Solzjenitsyn: Västerlandets ... 39:-/40:-
  - ... Strauß: Uppror i Öst 20:-
  - ... Tyranniets triumf 3:-
  - ... Walker: Kina 5:-
  - ... Wiegert: Dagens — Nej tack 38:-/39:-
  - ... Vittnen från Gulag 25:-
- Genom medlemskap i Bokklubben Frihetsforum kan flertalet böcker i förteckningen ovan fås till reducerade priser. Skriv så sänder vi fullständig information.*

Beställ så här:

1) Postgiro. Sätt in beloppet på postgirokonto 85 95 89-5 (i Finland finländskt postgiro 1125 82-9, i Norge norskt postgiro 1 99 82 77, i Danmark danskt postgiro 1 69 06 98). Eller svenskt bankgiro 261-2638. Ange på talongen önskade artiklar. *Porto tillkommer med 5:- per beställning.*

2) Check. Skicka in beställningsedeln tillsammans med en check ställd på Stiftelsen Contra. *Porto tillkommer med 5:- per beställning.*

3) Postförskott. Skicka in beställningsedeln till Contra. Vi sänder varorna mot postförskott. *Porto tillkommer med 12:- per beställning.*

Beställningar över 150:- levereras utan portotillägg. Angivna priser gäller även i finska mark och norska kronor. Danska kronor omräknas efter kursen 1:25.

Betalningssätt:

- Postgiro Check/kontanter
- Postförskott

Anges ej betalningssätt skickas beställningen automatiskt som postförskott.

Contra, Box 6082, 102 32 Stockholm.

Namn .....

Adress .....

Ortsadress .....

GAMLA SANNINGAR I NY OMGIVNING

aforismer sammanställda av Jan Collander

Vårt framåtskridande går från självförhåvande till självförtäring.

(Buddha; om det "starka samhället" och enpartistatens självgodhet)

Materia och material är evigt kända ting. — En obehandlad vit silvermalm är lika oengammal som en silverkanna stämplad 1776 — Förhållandena mellan varje partikel i

universum är det som skapar spänning och drama. Inte tingen i sig Själva.

(om tingdyrkan, operakällarsalongssocialisternas polisonger och antisnobism)

Utgångspunkten för Din flykt ligger alltid närmare än det ouppnåeliga målet.

(om fåvitsk eskapism — en kultur- och civilisationssjukdom som drabbar framförallt den nya generationen i i-länderna)

Ju närmare distinktionen vi kommer, desto mer kan vi omspanna.

(om logik och kunskapsinhämtande)

Stater styres ofta bättre av folk med ringare kunskaper än av förklokade "specialister". Ty, de senare vill visa sig visare än lagarna och mästrar alltid vad som sägs i det offentliga livet. Men de som misstror sitt eget förstånd, tvekar inte att anse sig okunnigare än lagarna och mindre skickade att klandra en vis mans tal.

(Thukydid; om kändisarnas tyckande, politikernas allvetande och finansministerns dilemma)

Förargliga snickare!

Ett av resultaten av sex års borgerliga regeringar är en lag som ger skattemyndigheterna rätt att spärra in oförvitliga medborgare upp till tre månader utan någon som helst misstanke om brott. Det räcker med att medborgaren ifråga inte lämnar de uppgifter som myndigheterna kräver.

Det hittills mest uppmärksammade fallet på ett sådant legaliserat rättsövergrepp drabbade snickaren Per-Olof Nilsson. Han satt fängslad i Malmö i 59 dagar för att han inte var samarbetsvillig på fogdens villkor. Han ställde också själv krav.

Några år tidigare hade skattemyndigheterna krävt upptaxering av Nilsson med flera hundra tusen kronor. Efter rättslig prövning blev det 355:- kronor. När skattemyndigheternas agerande anmälades till JO blev resultatet att anmälningen avvisades. Det var svårt att tolka bokföringen, så det var lätt av skattemyndigheterna att göra ett misstag förklarade JO. Hur ska då bokföringen se ut? frågade Nilsson utan att få svar. Och i avvaktan på svaret vägrade han att ge skattemyndigheterna de dokument de krävde in. De svarade med att spärra in Per-Olof Nilsson utan att det fanns minsta misstanke om brott.

Per-Olof Nilsson har berättat om sin kamp mot skattemyndigheterna i boken "Skattesmällen". Och här berättar han för *Contra* läsare om sin kamp mot överheten.

Den 19 maj 1982 gick snickaren Per-Olof Nilsson, Billinge, över till fogdens bord i tingsalen i Eslöv. Han hade sparat 6 kronor och 20 öre av sina fickpengar från häktet, där han satt för sina skatteskulders skull.

—Redan i eftermiddag får jag nya fick-

pengar, så du får allt vad jag har på mig, sa snickaren medan han tömde bürsen på sitt innehåll på fogdens bord.

När fogden såg att bürsen var tom kände han sig nöjd och sa till domaren att nu kan vi släppa Nilsson. Sen dess har snickaren varit på fri fot.

Det var snickarens 59:e dag i häktet utan misstanke om brott. Tre månader tidigare

I 59 dagar satt snickaren Per-Olof Nilsson fängslad utan någon som helst misstanke om brott. Enligt en ny lag som ger skattemyndigheterna alla rättigheter och berövar medborgarna den sista biten av människovärde och integritet.

hade han kontaktat fogden och erbjudit honom att ta boken *Skattesmällen* i mät för sina skatteskulder.

—Boken är bra, sa snickaren. Jag vet det, för jag har skrivit den själv. Men fogden lät sig inte övertalas.

En dag reste snickaren till Eslöv och lade en packe böcker på fogdens bord. Han var angelägen om att göra avbetalningar på skatteskulden.

—Jag kan hjälpa till att dela ut flygblad till alla hushåll i Eslöv, sa snickaren. Och jag kan gå till grannkommunerna också.

Du skall få så mycket folk på auktionen så du har aldrig sett maken.

Det välment erbjudandet togs inte väl emot.

Först åkte snickaren ut och sen kom böckerna efter. Tre veckor senare häktade fogden honom. Han ville ha kontanter istället. Fogden begärde att snickaren skulle göra en (förteckning) redovisning över sina tillgångar och skulder och gå ed på den.

Snickaren ställer villkor

Nu börjar en vansinnesstrid som saknar motstycke i modern svensk historia.

Snickaren gick med på att avlägga ed.

Men han hade ett villkor. Han krävde att han läntligen skulle få en skriftlig förklaring på vad det var för fel han gjort i sin tidigare redovisning. Fel som var så enormt stora att de förorsakade taxeringsutredaren Gösta Greko att göra fel. Ett beslut med detta påstående finns sen 1978 vid länsstyrelsen i Malmö. Och snickaren tyckte att han var berättigad att få en förklaring. Snickaren vågade inte göra en ny redovisning. Skulle han på nytt göra samma fel, nu i samband med edgång, så skulle det bli ett fruktansvärt hårt straff. Snickaren var rädd och vägrade edgång.

Upprinnelsen till den tillspetsade situationen låg så långt tillbaka i tiden som 1976 då Gösta Greko vid en taxeringsrevision såg och läste fel där inga fel fanns. Hans nitälskan för jobbet var stor och i promemorian manipulerade han med siffror och manipulerade med konteringar för att vilseleda och få en enkel snickare på landet fälld.

Avdragsgilla bankkostnader förvandlades gång på gång till amorteringar, vilket skulle höja snickarens skatt. Lönekotot för anställda lades ovanpå snickarens privatuttag bara för att nämna några av de konstruerade fel som utredaren gjorde.

Snickaren blir förbannad

Snickaren blev så förbannad att han tappade besinningen. Han lade ner rörelsen och tog upp striden på heltid.

Han har skrivit en pjäs, även den med namnet *Skattesmällen*. Den gick för fulla hus i Eslöv. Sen gick den som radioteater. Och en snutt gick i TV.

Domaren Harald Ljung vid länsrätten i Malmö fattade beslut att snickaren inte fick kalla vittnen för att styrka argumenteringen. Snickaren fick inte ens komma till sin egen rättegång för att förklara sig.

Då klädde snickaren sig i overallen och ställde sig utanför domarsalen just när hans eget ärende behandlades. Han hängde på sig fotokopior av de 45 tidningsartiklar som varit införda i hans eget ärende.

Domaren tappade målföret. Han kunde inte ens svara på tilltal. Statens angrepp hade uppgått till en halv miljon. Det är om man räknar in egenavgifter för företagare och straffskatter. Sedan länsstyrelsens experter samt länsrätten beslutat i ärendena återstod endast 355:-. Med denna summa höjdes snickarens beskattningsbara inkomst.

En dag gick snickaren till arbetsförmedlingen i Eslöv för att söka arbete. Han ville inte fortsätta med sin rörelse. Han hade fått nog av byråkrater.

Det första man gjorde på arbetsförmedlingen var att skicka snickaren till Lund, till

en psykolog. Man ville se om han var klok. Snickaren tog dit. Men något intyg på att han var klok fick han inte.

— Jag kan inte, sa psykologen, och tog till gester, mimik och starka ord, när snickaren för tredje gången bad om ett intyg.

Snickaren går på skattekurs

En dag kallades snickaren till en av byråkraterna på arbetsförmedlingen för samtal. Staten erbjöd en högre kurs i bokföring och skattelagstiftning vid AMU-center i Jönköping.

— Är det inte bättre att skicka dit skattemasarna istället som jag vunnit över, sa snickaren.

Så dum får man inte vara vid byråkrater och snickaren fick en sådan överhaling som han aldrig varit med om i hela sitt liv. Ändå har han varit gift i nära femton år.

Vid AMU-center fick han lära sig datorer också. Det första han använde den kunskapen till var att på mikrodator skriva romanen *Skattesmällen*. Så visst stämmer det gamla ordspråket: Otack är världens lön.

Snickaren förlorar i rätten

Kammarrätten gick på intendenternas linje och dömde snickaren. Det blev en dom som totalt inkompetensförklarar domarna. Eller vad sägs om att snickaren vägrades ett kostnadsavdrag från 1974 med den motiveringen att det borde ha bokförts redan under 1973 då inkomsten från fastighetsförsäljningen ägde rum. Men kostnaden hade inte uppstått förrän under 1974. Nu frågar snickaren sig hur han skulle ha bokfört ett belopp som inte var känt till sin storlek. Kostnaden hade ju inte ens uppstått. Sen gammalt är det en huvudprincip att kostnader skall bokföras när de uppkommer. En annan festlig sak var att kammarrätten först hindrade snickaren från att kalla vittne för att styrka sin argumentering. Sen skrev man den motiveringen i domen att snickaren ej styrkt sitt yrkande.

Domen i kammarrätten gick snickaren emot också på den punkten att han inte fick nyttja sig av de rättigheter till fondavsättningar som byggmästare har. Ändå är det så att ingen annan yrkesgrupp än byggmästare åtar sig helrenoveringar av gamla hus, vilket var vad snickaren sysslade med.

Snickaren överklagar

När denna artikel skrivs har snickaren skrivit till regeringsrätten och begärt att få prövningstillstånd av ärendet. I skrivelsen motiverade snickaren med att staten genom Lokala Skattemyndigheten granskat och godkänt deklarationerna och därmed fondavsättningarna. De redovisades öppet i bilagor.

Det går stick i stäv emot fundamentala rättsprinciper när staten i efterhand river upp egna beslut för att beskatta eller rättare "brandskatta" dagens småföretagare.

Den 13 augusti 1982 ställde centerpartis-

ten, bonden, riksdagsmannen och ledamoten i skatteutskottet Stig Josefsson upp för en intervju i stadshuset i Eslöv.

För att ha någon att hålla i handen hade han engagerat kommunalrådet Malte Jeppsson i Eslöv. Båda var lika rädda för snickaren. Jeppsson är också bonde. Träffen ägde rum på dennes tjänsterum. Jeppsson är mest känd för att mot folkets vilja ha byggt ett hypermodern, lyxigt och jättedyrt stadshus — Maltesborg — där han förresten aldrig själv får flytta in. Det såg väljarna till i valet 1982.

Josefsson är centerpartiets främste skatteexpert. Han har varit med om att mangla fram den ena pålagan efter den andra. Han var med om att stifta en retroaktiv och riktad lag. Den rörande "Kockumaffären". Han hade varit med om att införa generalklausulen i skattelagstiftningen och en del annat i den stilen.

Josefsson kände sig trängd och han letade febrilt efter tillfälle att slippa intervjun, då snickaren skulle visa upp dokument från länsstyrelsen.

När politikerna, båda bönder, såg att snickaren hade med sig ett vittne som bar på en bandspelare förvandlades rädslan till rena paniken.

Tänk om man skulle bli tvungen att stå för vad man sade. Det får inte hända. Inte när man är politiker. Något måste göras. Och man gjorde en perfekt kovändning. Kom inte och säg att bönder inte kan det där med kovändningar.

När länsrätten i Malmö skulle behandla snickarens mål blev han inte ens insläppt. Han demonstrerade utanför den sal där rättegången hölls, utan hans närvaro. Snickaren med 45 klipp och inlagor runt halsen har blivit omslagsbild på boken "Skattesmällen".

Man vägrade godkänna vittnet. Trots att vittnet var en skötsam, obrottslig samhällsmedborgare. Icke omyndigförklarad och icke heller onykter. Han uppträdde dessutom

lugnt och sansat.

Jeppsson gick till aktion.

Han uppmanade snickaren och vittnet att genast lämna rummet. Detta gick inte fort nog utan Jeppsson bokstavligen talat föste ut intervjuarna.

Detta är lika fantastiskt dumt som när politikerna ägnar dagar åt att diskutera huruvida konferensbordet skall vara runt eller ha annan form.

Visst är det bara i diktaturstater som avståndet mellan politiker och gräsrotter är så stort att det som gräsrotterna upplever som fel inte får visas upp för politikerna.

Per-Olof Nilsson

Boken "Skattesmällen" kan rekvideras från Contra för 60:- plus porto.

(Annonser)

Styrelseuppdrag i företag

Erfaren affärsjurist ställer sig till förfogande i företag med framtidsutsikter.

Svar till "Affärsjurist",
svar förmedlas av Contra

Bostadsanvisningslagen - socialism som drabbar dig!

Som alla allmänna tjänster inbjuder bostadsförmedlingen till fiffel av olika slag. I Stockholm säger tjänstemän på förmedlingen öppet att en vanlig skötsam och hederlig medborgare inte har en chans att få en lägenhet. Fängelsekunder, narkomaner och socialfall kan dock påräkna förtursbehandling. Det enda "hederliga" sätt som återstår för en vanlig medborgare är mutor.

Skandalen på bostadsförmedlingen i Stockholm, där en kvinnlig tjänsteman på förmedlingen avslöjats med att ordna lägenheter mot mutor från de bostadssökande är inte att förvånas över. Offentliga tjänster av denna typ leder mycket lätt till missbruk eller misslyckanden. Istället för att som på den privata marknaden ge förtur åt dem som arbetar idogt och kan betala för sig blir det så snart sambället "griper in" fråga om kontakter, tvivelaktiga läkarintyg, förmågan att gråta inför rätt tjänsteman eller i största allmänhet ha vassa armbågar. De som har det största behovet är sällan de som kan tala för sin sak, ofta är det tvärtom. Och när det allmänna tar över kan de inte ens betala för att få tjänsterna.

Det gäller bostadsförmedling lika mycket som arbetsförmedling eller fördelning av daghemsplatser.

Men låt oss nu titta på bostadsförmedlingen och vad som håller på att hända där.

I Stockholm avskaffades den gamla bostadskön vid årsskiftet 1979/80. Istället för att räkna kötiden skulle tillgängliga bostäder förmedlas efter de sökandes "behov". Något som öppnar alla möjligheter för fiffel och båg av det slag som är så vanligt inom den offentliga sektorn.

Därmed inte sagt att det gamla systemet var perfekt, det var bara något mindre ruttet. Där fanns åtminstone ett kriterium som det var svårt att manipulera med för den växande skaran kommunala tjänstemän och "socialarbetare", nämligen kötiden.

Idag är det annorlunda. Bostadsförmedlingen förmedlade 1981 i Stockholmsområdet 18.379 lägenheter. 5016 (27%) gick till förtursfall. Förtur ordnas genom intyg av olika slag. Exempel på framgångsrika intyg är läkarintyg att man inte klarar av att åka tunnelbana — det har gett lägenheter i innerstan via Bostadsförmedlingen! Svårdefinierade psykiska problem är också populära i intygssamlingarna. Och vanligen

mycket framgångsrika.

Den som inte är inne på intyg kan ordna saken ändå, fängelsevistelse, narkotika-problem, alkoholism, störande uppträdande i andra lägenheter, allt detta kan vara förtursgrundande. Men viktigast är nog trots allt att "ha tumme med" den personal som avgör ärendena, eller som i det nu aktuella fallet. Betala direkt i form av mutor. Mutor är nog i många stycken ett hederligare sätt än många andra när det gäller att ordna en bostad via bostadsförmedlingen.

Bostadsanvisningslagen

Politikerna arbetar envetet för att ytterligare förvärra situationen. Trots att man på bostadsförmedlingen redan idag säger "en vanlig skötsam medborgare som arbetar och försöker göra rätt för sig har inte en chans" (Krister Eriksson i en intervju i Expressen den 19 februari 1981).

Det senaste greppet är *bostadsanvisningslagen*. Den går ut på att privata hyresvärdar (som äger allt färre fastigheter) skall *tvingas* överlämna sina lediga lägenheter till bostadsförmedlingen och *tvingas* acceptera den person som bostadsförmedlingen ger lägenheten åt. Fastighetsägaren berövas förfoganderätten över sitt eget hus.

Bostadsanvisningslagen lades fram av förra bostadsministern Birgit Friggebo (fp) och antogs av riksdagen 1980. Oppositionen var begränsad till ett litet antal moderater, främst Viggo Komstedt.

Lagen fungerar så att varje kommun kan besluta om lagen skall tillämpas. I Stockholm beslöt att lagen skulle tillämpas redan i juni 1981, men på grund av diverse formella fel i samband med beslutet har det tills vidare stoppats. Men det är bara en tidsfråga innan lagen kommer att sättas i kraft i Stockholm.

Det är framförallt förtursfallen som skulle påverkas av bostadsanvisningslagen. Förturerna avser dels handikappade och äldre

människor som bor i hus utan hiss, dels sociala förturer. Och de sistnämnda är de som intresserar myndigheterna mest.

Här kan exempelvis berättas om den handikappade kvinna som bodde på tredje våningen utan hiss. Hon måste använda kryckor för att ta sig fram och fick varje dag bäras upp och ned för trapporna för att hon med färdtjänst skulle kunna ta sig till sitt arbete. De sociala myndigheterna fick dessutom kosta på henne hemhjälp för att hon inte kunde bära upp matkassarna. Hon har i tre år förgäves försökt byta till en lägenhet i ett hus med hiss. Men det är inte social förtur. Myndigheterna betalar hellre tusentals kronor i månaden för tjänster som hon helst skulle vilja klara sig utan.

Vilka som skall få förtur är en politisk fråga, som i Stockholm handhas av tre stycken social bostadsdelegationer. Före årets val hade dessa som ordföranden Ingrid Olrog (m), Ulla Eriksson (c) och Ingrid Almgren (s). Det är där makten över bostäderna sitter. Inte hos hyresgläster eller fastighetsägare.

Småsparare luras på kapitalet

Ingrid Almgren har tidigare i år i en intervju i Dagens Nyheter förklarat att man inom det socialdemokratiska partiet inte kan tänka sig att skära ner på förturerna. "Vi accepterar inte att de sämst ställda får betala. Vi vill inte skära ned på de sociala och medicinska förturerna". Ingrid Almgren är dessutom vice ordförande i bostadsförmedlingen.

Vid diskussionen av bostadsanvisningslagens tillämpning i Stockholm har socialdemokrater och kommunister arbetat för att den även skulle omfatta företag som HSB och SKB. Bägge dessa företag bygger på att medlemmar betalar avgifter och under många år sparar för att så småningom få bosätta sig i en lägenhet som de varit med om att finansiera. Inte ens detta skall alltså räcka enligt (s) och (vpk). Bostadsförmedlingen skall gå in och ta hand om en del

Enligt bostadsanvisningslagen, införd på förslag av Birgit Friggebo, kan kommunen tvinga bostadsrättsföreningar att ta in sociala problemfall som hyresgäster istället för de medlemmar som sparar i tio år för att få ihop till insatsen i det hus som föreningen bygger åt sina egna medlemmar. Lagen kommer sannolikt inom kort att införas i Stockholm.

av de lägenheter som idoga småsparare har låtit bygga efter många års skötsamt liv. Istället skall förtursfall placeras där. Förturdesvis "sociala" förtursfall.

Förslaget om att SKB och HSB skulle inkluderas i bostadsanvisningslagen avlogs dock av gamla kommunfullmäktige i Stockholm, på grund att Stockholmspartiet gick emot. Med nya majoritetsförhållanden är det möjligt att beslutet ändras igen.

Ordföranden i SKB, Torsten Mathison, sitter i kommunfullmäktige för socialdemokraterna och röstade med sina partivänner. Han var nära att inte bli omvald, valberedningen föreslog en ny ordförande i SKB, men genom att trumma ihop sina partikamrater lyckades Mathison sitta kvar.

De privata hyresvärdarna skall dock även enligt den gamla majoriteten tvingas vara med om fördelningssystemet. Majoriteten har sagt nej till ett förslag om en överenskommelse som skulle innebära 600 lägenheter per år till medicinska förturer och 40 lägenheter till sociala förturer. Det är siffror som väl skulle svara mot de privata fastigheternas andel av det samlade bostadsbeståndet.

Inte en chans

Vi har här berättat något om hur förturer lägger beslag på mer än en fjärdedel av de lägenheter som bostadsförmedlingen förmedlar. De dryga två tredjedelar som återstår fördelas emellertid inte på ett särskilt mycket rimligare sätt. Återstående lägenheter skall fördelas efter "behovet". Och behovet finns definierat av politikerna. Bostadsförmedlingen klassar de sökande i angelägenhetsgrupper. Par som väntar barn och där bägge saknar lägenhet kommer först i andra angelägenhetsgruppen av de tre. Efter dem som varit i utlandet eller bott på annan ort i högst tre år, eller dem som på annat sätt

"anses ha angelägna behov". Andra som kan hamna i angelägenhetsgrupp två är sådana som varit inneboende i minst tre år, eller som är 25 år eller äldre och som bott hos föräldrarna de senaste tre åren. De som finns i angelägenhetsgrupp två kan dock

bara undantagsvis räkna med en lägenhet. Och har man inte hamnat där finns det inte en chans via bostadsförmedlingen (utom de största och dyraste lägenheterna längst bort från centrum, där det är omöjligt att hitta andra hyresgäster).

KRIS IGEN I SOVJETS JORDBRUK

I år får Sovjet den fjärde dåliga skörden i rad. Från område efter område kommer rapporter om dålig tillväxt. Vetet beräknas ge 1,9 ton per hektar i torrsvikt, i Sverige ligger motsvarande tal nära 5 ton per hektar. Det förtjänar också att noteras att Ukraina och södra Rysslands slättbygder under århundraden tjänat som Europas kornbod, med stor export. Så har det varit ända tills kommunismen infördes.

Radio Moskva rapporterade den 6 augusti att jordbruksexperterna beräknat att 40 miljoner hektar av den odlade marken drabbats av otillräcklig tillväxt och att 30 miljoner hektar drabbats av liggsäd, på grund för mycket regn.

Skörden underlättas inte av den obotliga ineffektiviteten i den industri som tillverkar jordbruksmaskiner och redskap. Den 23 juli rapporterade sovjetisk TV om att specialister från ministeriet för traktor- och jordbruksmaskintillverkning (väst, det finns ett sådant!) under ledning av ministern själv besökt anläggningar i Rostov och Taganrog. Anledningen till besöket var att man ville bilda sig en uppfattning om hur det kunde komma sig att varenda en av 334 nya skördetröskor av märkena "Kolos" och "Niva", som levererats till provinsen Nikolajev under första halvåret i år hade varit obrukbar.

När skörden skulle börja upptäckte många jordbruk att batterierna inte fungerade. På några dagar fick myndigheterna leverera

45.000 batterier, för att få igång skördetröskorna. Officiell kritik riktades mot de ansvariga på jordbruken, tillverkarna menade att med "riktig omvårdnad håller ett batteri längre än en säsong".

Sovjetunionen är idag världens största producent av skördetröskor och traktorer. Men på grund av den undermåliga kvaliteten är livslängden mycket kort. Och den tekniska nivån ligger långt efter vad som är vanligt i väst. Nyligen introducerades exempelvis som en stor nyhet från en fabrik i Vitryssland en potatisplockningsmaskin som paketerade potatisen i säckar. Liknande maskiner har funnits i Väst i över tjugo år.

Det sägs ibland att det är bristen på reservdelar som utgör det avgörande problemet. Men så enkelt är det inte. Siffrorna pekar på att det snarare är tvärtom, behovet av reservdelar är alltför stort på grund av undermålig kvalitet. Upp till 40% av det stål som används inom motorfordonsindustrin går till reservdelstillverkning och fyra gånger så många människor är sysselsatta med reparationer som med tillverkning av nya fordon.

Det socialistiska produktionssystemet innebär en fruktansvärd misshushållning med ett av jordens bördigaste och mest gynn-samma jordbruksområden. En misshushållning som tvingar fram import från de länder som tillämpar en kapitalistisk produktionsteknik i jordbruket.

Warszawa-paktens sydöstra flank

Ungern, Rumänien och Bulgarien har helt olika förutsättningar för sin medverkan i Warszawapakten. Sovjets inblandning varierar kraftigt, från det följsamma Bulgarien till Rumänien, som envetet vägrar att släppa in sovjetiska trupper.

1948 blev Ungern, Rumänien och Bulgarien genom förräderi och mot folkmajoritetens kommunistiska stater. Med stöd av ryska armén tog de tre staternas kommunistpartier den politiska makten och några år senare införlivades länderna i ett sovjetiskt försvarssystem, den så kallade Warszawa-pakten. Trots etniska och språkliga olikheter tvangs folken in i en allians vars enda syfte är att försvara Sovjetunionen och dess regim. Militärt hålls dessa satellitstater i ett järngrepp av sina ryska förtryckare och alla försök att bryta sig ur alliansen är utsiktslösa.

Rumänien

Av de tre staterna har Rumänien under ledning av statschefen Nicolae Ceausescu skaffat sig ett visst mått av självständighet mot Moskva som emellertid endast är en politisk illusion. Vid det kommunistiska maktövertagandet blev Rumänien en Folkrepublik, men ändrade 1965 namnet till "Socialistisk Republik" för att markera att man själv vill bygga socialismen på nationalistisk grund utan inblandning av Sovjet eller någon annan kommuniststat. Rumänien var en av grundarna till de alliansfria staternas förbund och är det enda land inom östblocket som erkänt staten Israel. Ceausescu har försökt efterlikna Titos Jugoslavien genom politiska kontakter västerut, utan att lyckas. Inom landet härskar diktatur av brutalaste slag. Ingen opposition tillåts, fängelserna är överfulla av politiska motståndare till regimen.

Rumänien tillhör inte Warszawa-pakten, men deltar som observatör i de gemensamma manövrarna. Sedan 1959 har inga utländska trupper befunnit sig på rumänskt territorium och alla försök från Moskva att ändra på detta förhållande har avvisats av den rumänska regeringen.

Den rumänska så kallade "folkarmén" uppgår till cirka 195.000 man. Tillsammans med 22.000 man gränstrupper och 20.000 man tillhörande säkerhetsstyrkorna utgör antalet över 230.000 man. Befolkningens antal uppgår till något över 20 miljoner.

Arméns 140.000 man är organiserade i 8 mekaniserade divisioner, 2 pansardivisioner, 11 självständiga brigader samt 20 specialregementen som tillsammans förfogar över

cirka 1.500 sovjettillverkade stridsvagnar, de flesta omoderna. Vidare ingår cirka 1.000 andra pansarfordon av skilda typer.

Flygvapnet har 250 omoderna stridsflygplan av typ Mig-19, 60 transportplan och några dussin helikoptrar. Manskapsstyrkan uppgår till 32.000 man.

Den rumänska flottan tillhör den så kallade "Donau-flottiljen" och Svarta havs-flottan och består av cirka 55 mindre örlogsfartyg av skilda typer, bl a minsvepare, kanonbåtar och landstigningsfarkoster.

Det största problemet för den rumänska försvarsmakten är beroendet av sovjetiska vapen och sovjetiskt krigsmateriel. Sovjet är ytterst ovilligt att modernisera det rumänska försvaret. Man lutar helt enkelt inte på sina rumänska "bröder", utan satsar på sina trogna bundsförvanter Östtyskland och Bulgarien.

När Sovjetunionen 1968 tillsammans med Polen, Östtyskland, Bulgarien och Ungern invaderade Tjeckoslovakien vägrade Rumänien att delta med trupper. Förbindelserna mellan Moskva och Bukarest försämrades till bristningsgränsen och det var mycket nära att Sovjet ockuperade landet. Rumänien totalmobiliserade och Ceausescu förklarade det "totala försvarskriget". I hast bildades "patriotiska garden" och arbetarmiljs med över en miljon frivilliga. Bakom regeringen stod hela det rumänska folket. Västmakterna varnade Sovjet för en invasion och det hela rann så småningom ut i sanden.

Det sovjetiska inflytandet består idag av en rysk generalöverste som representerar Warszawa-pakten och en jättestor ambassad i Bukarest, ständigt övervakad av den rumänska säkerhetspolisen. Några kontakter utöver vanlig hövlighet existerar inte mellan rumäner och ryssar. Rysk propaganda och politisk infiltration pågår för fullt. Förra året avslöjades en rumänsk general som rysk spion och dömdes till livstids fängelse. Det kan tilläggas att rumänerna aldrig glömt den ryska annekteringen av Besarabien.

Ungern

Sedan 1949 är Ungern en Folkrepublik med en befolkning på cirka 11 miljoner invånare. Landet underhåller en armé på närmare 100.000 man och 100.000 man

halvmilitära milisförband. Gränsbevakningen och trupperna för den inre säkerheten uppgår till 40.000 man. 1957 bildades en särskild "skyddspolis" med uppgift att hålla ett öga på motståndare till regimen.

Armén indelas i fem mekaniserade divisioner, två pansardivisioner och 15 specialförband av regementes storlek. Antalet stridsvagnar (alla av sovjetisk tillverkning) uppgår till cirka 1.000. Den senaste tiden har armén tillförts tunga stridsvagnar av senaste rysk modell. Vidare förfogar man över 600 artilleripjäser av olika kaliber och cirka 40 markbaserade robotbatterier.

I flygvapnet tjänstgör 12.000 man, antalet stridsflygplan är cirka 150 av typ Mig-19. Vidare ingår 40 transportplan och ett mindre antal helikoptrar.

I Ungern håller Sovjet fem mekaniserade divisioner i landets västra delar mellan floderna Tisza och Donau med uppgift att bevaka gränserna till Jugoslavien och Österrike.

En sovjetrysk arméstab finns i Budapest och ryska stabsofficerare kontrollerar alla viktiga kommunikationscentra. Vid de ungerska militära utbildningsanstalterna undervisar ryska officerare som lärare. Förhållandet mellan den sovjetiska militären och de ungerska kollegorna är korrekt, utan någon större hjärtlighet. Civilbefolkningen undviker allt samröre med de ryska soldaterna, som för det mesta håller sig inom sina förläggningar. Moskva lutar inte heller på sina ungerska bröder och är väl medvetna om den underjordiska motståndsrörelse som fortfarande existerar i landet.

Bulgarien

Det enda land som Sovjetunionen lutar på är Bulgarien och den bulgariska folkarmén är den mest pålitliga av Warszawa-paktens styrkor. I motsats till Rumänien och Ungern vars arméer bekämpade Sovjet under andra världskriget, stred aldrig några större bulgariska styrkor mot sina ryska bröder. Bulgarien vars folk är slaver har alltid känt solidaritet med Ryssland och man har inte glömt att det var Tsarryssland som 1878 befriade Bulgarien från det turkiska herraväldet.

Moskva lutar blint på den bulgariska armén.

som idag omfattar cirka 130.000 man. Flottan har cirka 12.000 man och flygvapnet cirka 25.000. Antalet stridsvagnar (alla ryska är över 2.000 och stridsflyget uppgår till 350 moderna Mig-21, ett stort antal transportplan och cirka 100 helikoptrar.

Armén har 8 mekaniserade sk "skyddsdivisioner" och 5 pansarbrigader, 1 fällskärmsjägerbrigad. Förbanden är väl utbildade med moderna ryska vapen. Samarbetet med de 3 sovjetiska pansardivisioner som är stationerade i landet är friktionsfritt. Ryska officerare ingår i alla staber och bulgariska officerare utbildas i Sovjet.

Flottan har 50 enheter, däribland tre moderna, konventionella ubåtar, tre äldre kryssare, moderna torped- och kanonbåtar samt landstigningsfartyg. Styrkan opererar tillsammans med sovjetiska sjöstridskrafter i Svarta havet. En specialstyrka tillhör Donauflottiljen.

I försvaret ingår 20.000 man gränstrupper och cirka 150.000 män och kvinnor organiserade i "Frivilliga Folkmilisen."

Björn Arrhén

Ungerns uppror 1956 gjorde att landet hölls i hårda tyglar, men man har lyckats uppnå en viss ekonomisk självständighet. Rumäniens ekonomi är den sämsta, men landet har en viss utrikespolitisk självständighet. Bulgarien är traditionellt Sovjets trognaste allierade i området.

rudebarbs

RANDALL K HYLKEMA

Permission to reprint this cartoon in periodicals is hereby granted, provided it is accompanied by this notice. Reprinted with permission from REASON magazine. Copyright © 1982 by the Reason Foundation, Box 40105, Santa Barbara, CA 93103. \$19.50/year.

PLO-dokument avslöjar Moskvas terroristförbindelser

I samband med Israels invasion av Libanon upptäcktes en rad nya dokument som belyser PLO:s kontakter med den övriga internationella terrorismen — och med Moskva. PLO fungerar i stora stycken som en förmedlande och styrande länk mellan Moskva och övriga terroristgrupper. Det skriver *Contra*s Washington-korrespondent Allan C Brownfeld.

En av de saker som inte förts fram i någon större grad i samband med den senaste konflikten i Libanon är de band mellan Sovjet och PLO:s terrorism som avslöjas i dokument som erövrats av Israel.

Man behöver inte vara anhängare till Beginregeringens politik — vare sig i Libanon eller med avseende på Västbanken — för att inse att dessa dokument utan skuggan av tvivel bevisar att Moskva är djupt involverat i finansieringen och utbildningen av den internationella terrorismen.

Dokumenten visar exempelvis att PLO, som själv har utbildats av Sovjet, i sin tur utbildar terrorister hur man spränger amerikanska flygbaser. Dokumenten visar också att latinamerikaner, däribland guerillasoldater från El Salvador, fick avancerad undervisning i sabotage, avslutade med "slutexamen" den 26 februari.

Under många år har bevisen växt i styrka — fast man inte brytt sig om dem — beträffande Moskvas roll i den internationella terrorismen, liksom beträffande de nära förbindelserna mellan PLO, Västtysklands Baader-Meinhof-liga, Japans Röda armén, IRA, sandinisterna i Nicaragua och en rad andra radikala terroristgrupper.

Utbildning i Sovjet

I boken *The Terror Network* rapporterar Claire Sterling (som under lång tid varit korrespondent för *Washington Post* i Rom) att "Sovjetunionen har utbildat och utrustat varje del av den palestinska motståndsrörelsen... rysk militär utrustning och ryska experter har i själva verket utgjort officerare, tillhandahållit taktik och skydd för palestiniernas samlade styrkor, den mest utvecklade guerilla-armén i världen".

Palestinier sändes i stora mängder till Sovjet för att utbildas som terrorister. Claire Sterling rapporterar att adepterna började med ett

inledningsseminarium i Beirut, under ledning av Al Fatahs Abu Khaled. Han föreläste om hur man skulle uppträda "militärt korrekt" vid sovjetiska utbildningsläger och han gav "indoktrineringsföreläsningar" för att skapa en gemensam politisk nämnare.

"Sedan," skriver hon, "reste de i grupper om femtio, med förfälskade pass, till Moskva, några åt gången. PLO:s Moskva-representant mötte dem på flygplatsen och genomförde en snabb sightseeing-tur, och överlämnade dem till ryssarna för vidarebefordran till exempelvis Sanprobal, när Simferopol vid Svarta havet. Där stannade de under sex månader."

Efter utbildning i användning och underhåll av sovjetiska RPG-7-robotar och Strela-robotar (som kan bäras på axeln) liksom i konsten att spränga ammunitionsförråd, broar, fordon och människor — och en rad

liknande kurser — fick lärlingarna omgående efter hemkomsten pröva sina nya kunskaper.

Tillfångatagna i Israel

Åtskilliga dussin terrorister som tillfångatogs och fängslats i Israel har beskrivit sin utbildning i Sovjet i detalj. En gick med på att tala med Herbert Krosney från det kanadensiska TV-bolaget CBC 1979. Det var Muhammed Abu Kassem, känd under namnet "Hader". Han hade tillbringat sex månader i ett ryskt "vänkskapsläger" nära Svarta havet. Han berättade om sin första raid efter hemkomsten — mot en israelisk kustväg, 37 fordonsförare och fotgängare dödades på måfå. "Hader" kom undan den gången, men han tillfångatogs i samband med en annan raid i september 1978, en raid som skulle kunna ha krävt flera tusen liv. Planen gick ut på att skicka ett med autopilot styrt fartyg rätt in på en överfull strand vid Eilat. Fartyget var lastat med dynamit och skulle explodera när det gick på grund. Den israeliska flottan stoppade fartyget.

I november 1980 greps en annan PLO-terrorist i Israel, Adnan Jaber, och även han berättade om sin utbildning i Sovjet. I

Från vänster till höger Yassir Arafat, Ahmed Jibril och Georg Habash på en konferens i Libyens huvudstad Tripoli.

ett läger nära staden Schodnja, ungefär tre mil från Moskva, tillbringade han sex månader och fick utbildning i handhavandet av AK-47 Kalsjnikov och andra lätta vapen, sprängämnen, ledningsteknik och topografi. Senare smugglades Jaber och andra elever in genom Jordanien till Västbanken.

PLO:s representant i Moskva, Muhammed ash-Shair har skrivit i anslutning till Jabers berättelse, att hundratals PLO-officerare utbildats vid sovjetiska militärhögskolor och att 2.000 palestinska "studerande" för närvarande utbildades i Sovjet. Hans uttalande distribuerades den 17 februari 1980 av PLO:s officiella nyhetsbyrå Wafa.

PLO i Latinamerika

PLO har varit djupt involverat i terrorism runt om i världen. Sandinisterna i Nicaragua utbildades vid palestinska baser i Jordanien. Ettårsdagen av sandinisternas seger firades i Managua i juli 1980 med Yassir Arafat som en av hedersgästerna. Kort tid därefter rapporterade den kuwaitiska tidningen *Ar Ray Al-aam* den 23 augusti 1980 att en PLO-grupp hade rest till Nicaragua för att övervaka militär utbildning.

I Iran, rapporterar Herbert Romerstein, en tjänsteman vid Representanhusets utskott för underrättelsefrågor, "gav PLO öppet stöd för de iranska terrorister som hjälpte till att störta shahen... Utbildning vid PLO-läger möjliggjorde för medlemmar i Japans Röda armé att genomföra några av de blodigaste internationella terrordåden. Det i maj 1972 på Israels Lod-flygplats, där 26 människor dödades och ungefär 80 skadades..."

Trots alla dessa bevis förklarar Claire Sterling: "Har inte en enda västerländsk regering ställt Sovjetunionen inför denna överväldigande bevisning. Ingen har ens vågat ställa upp den mot palestinierna. Bägge fortsätter med sitt hemliga spel. Brott lönar sig."

Hemligt toppmöte i Moskva

Som en följd av de nu beslagtagna dokumenten i Libanon vet vi mer om PLO:s förbindelser med Moskva än någonsin tidigare. Ett av dokumenten är en sammanfattning av ett möte mellan en niomannadelegation från PLO under ledning av Yassir Arafat och sovjetiska toppledare i Moskva den 13 november 1979. Bland de sovjetiska ledarna märks utrikesminister Andrej Gromyko och Boris Ponomarev, som samordnar Sovjets hemliga operationer runt om i världen. PLO utlovades Moskvas fulla stöd.

Underrättelsespecialisten John Rees bedömer de nya informationerna på följande sätt: "En hel del är klarlagt genom förhör med hundratals PLO-fångar: mängden sovjetiska vapen, pansar, lastbilar, stridsvagnar, artilleri, robotar och ammunition, som beslagtogs och förstörts; och beslagtagandet av avslöjande dokument rörande förbindel-

serna mellan PLO och Warszawa-pakten. Allt detta pekar direkt på att Yassir Arafat och PLO är direkt kontrollerade redskap för Kreml. Det kan inte längre råda någon tvekan om detta."

Hundratals icke-palestinska terrorister avslöjades i Libanon. Medlemmar i de italienska röda brigaderna, Baader-Meinhof-ligan och IRA. Fakta är uppenbara: Moskva samordnar onisorgsfullt det internationella terroristnätet. Kommer Väst att fortsätta att i "avspänningens" och den "fredliga samexistensens" namn fortsätta att dölja dessa fakta? Om det någonsin fanns några tvivel om Moskvas roll, så måste de efter Libanon ha försvunnit helt.

Allan C. Brownfeld

Avslöjande dokument från Libanon!

Israelerna hävdar att dokument avslöjar 2.000 icke-palestinier som fick guerillaträning av PLO i Sidon. Sammanlagt 33 guerillagrupper har varit inblandade. Tio av dessa från

Västeuropa, sju från Latinamerika och 16 från Asien. Israelerna uppger sig ha tillfångatagit 1.200 personer som inte var palestinier, från en rad arabstater samt från Turkiet, Pakistan, Somalia, Bangladesh, Niger, Sri Lanka, Brasilien, Kanada, Nigeria, Iran, Mali, Sudan och Mauretanien. I övrigt fanns i registren namn från bl a Japan, Västtyskland, Storbritannien, Italien, Schweiz, Spanien och Portugal.

De flesta tillhör olika kommunistiska grupperingar, men från Västtyskland kommer även en del nynazister (enstaka sådan kommer även från Frankrike, Spanien och Storbritannien). Israelerna har upptäckt stora förråd med nazistisk litteratur, nazistiska emblem etc i Sidon. Palestinierna försökte hålla en viss åtskillnad mellan kommunistgrupperna och nynazisterna, men bägge utnyttjades av PLO för att utföra de uppdrag organisationen önskade genomföra.

(Annons)

TAKTIK OCH TUR

Spännande familjespel!

Taktik och tur är ett spännande familjespel för 2-4 spelare. *Taktik och tur* bygger på taktisk skicklighet, men innehåller också vissa chansinslag.

Spelet är avsett för vuxna, eller för barn från cirka 10 år. Det innehåller 32 pjäser i trä, fyra tärningar och en spelplan. Allt i fyra färger. Spelplanen omfattar hela 760 rutor, och utgången beror helt på spelarnas taktiska dispositioner, även om tärningskast ibland kan sätta käppar i hjulet för planerna.

Beställning kan göras direkt från M&H-spel, Box 15053, 104 65 Stockholm. Tel 08-777 73 21. Postgiro 84 57 48-3.

Priset är 38:- plus porto. Vid förskottsinsbetalning per postgiro 49:-. I annat fall sänds spelet per postförskott.

Till M&H-spel, Box 15053, 104 65 Stockholm

Härmed beställes ... Taktik och Tur á 38:- plus porto.

Namn .....

Adress .....

Ortsadress .....

ETIOPIEN INFÖR FN

USA:s FN-ambassadör Jeanne Kirkpatrick gjorde härförleden ett inlägg i FN i anslutning till ett tal av Etiopiens utrikesminister. I klarhet och uppriktighet hoppas vi att Kirkpatrick kan lära ut ett och annat till vår nye utrikesminister Lennart Bodström...

Jag talar idag mer som protest än som genmäle på den etiopiske utrikesministerns tal. Hans simpla och smådefulla angrepp på USA gick mycket längre än vad vi förväntat oss från det hållet. Den etiopiske utrikesministerns utfall ger ett extremt exempel på vart en orwellsk omvändning av sanningen kan leda. Metoden är enkel: Man beskyller andra för de brott man själv begår.

Han talade exempelvis om utrotning genomförd av sabelrassande krigshetsare, som antingen direkt eller genom betalda agenter genomför fasansfulla massakrer på män, kvinnor och barn överallt i världen, och det i rättvisans och demokratins namn.

I själva verket är det hans egen regim som begår alla dessa brott. Enligt Amnesty International har 30.000 personer avrättats i Etiopien av politiska skäl mellan 1974 och 1978. Bara 1977 var det 10.000 personer. Under den så kallade "röda terrorn", som hade sin höjdpunkt i februari 1978, mördade den etiopiska polisen och militären 5.000 skol elever och studenter och satte 30.000 i fängelse. Och det i ett land som för tio år sedan hade 36.000 studenter. Och — enligt Amnesty International — fanns tolvåriga barn bland de offer som dränktes i het olja, torterades sexuellt eller kastades ut från fönstren och fick ligga kvar på gatan. Och — enligt Amnesty International — utfärdades en förordning enligt vilken barnens föräldrar förbjöds att sörja. Samtidigt uppmanades föräldrarna att köpa liken fria för att begrava dem. Något som kallades "att betala för kulan". Massakern genomfördes i rättvisans

och demokratins namn, i en frihetlig revolutions namn.

Den etiopiske utrikesministern säger att den epokgörande folkliga revolutionen i hans land leder till en tid av välstånd och jämlikhet. Den erkände afrikanske vetenskapsmannen Colin Legum skrev i slutet av 1978 om Etiopien: "Det verkar idag finnas hundra gånger så många politiska fångar som under den värsta tiden under kejsar Haile Selassie."

Bara i Addis Abeba genomförs varje vecka mellan 300 och 400 arresteringar. Många av dessa gripna bara försvinner och man måste utgå från att de avrättas. 1980 offentliggjorde Amnesty International namnen på en rad prominenta långtidsfångar, vars mat fängelsevakterna vägrade att ta emot, trots att den lämnades till fängelset dagligen. Det betyder vanligen att fången inte längre är i livet. Amnestys begäran om information över olika försvunna prominenta politiska fångar och om pastor Gudina Tumsa förblev obesvarade. Liksom protesterna mot fängslanden och tortyr riktad mot kyrkomedlemmar.

Etiopiens utrikesminister beskyller USA för "oavbrutna övergrepp mot och undergrävande av suveräna stater och en massiv militär upprustning", som fördjupar spänningen i området. Men det är hans egen regim som för krig mot sina egna etniska minoriteter, bland dem eritreaner, somalier och invånare i Tigre. Det är hans egen regim som slutit en pakt med två länder som i den specialiserar sig på att "underminera suveräna

stater och skapa lokal oro". Det är hans egen regim som fick militär utrustning för mer än en miljon dollar av Sovjet i slutet av 1977 och början av 1978. Det är mer än det dubbla som USA gett landet under ett kvarts sekel under Haile Selassie.

Det är hans egen regim som för att överleva har låtit stationera 15.000 kubanska soldater och mellan 1.000 och 1.500 sovjetiska militära rådgivare i landet.

I det avslöjande försöket att finna syndabockar för sin egen regims handlingar, gör den etiopiske utrikesministern gällande att "imperialistiska krafter" hindrar hans land från att ägna sig åt utvecklingsarbete. Sanningen är den rakt motsatta. Och talade den etiopiske utrikesministern om "respekterandet av de berörda folken utan imperialistisk inblandning" som en förutsättning för ett återställande av freden i Afghanistan och Kambodja?

Jag skall inte vidare inlåta mig på detta, men helt visst vet alla i denna sal att den enda imperialistiska inblandningen är den som genomförs av 85.000 sovjetiska soldater mot det samlade afghanska folkets motstånd. Och det är här onödigt att påpeka att Kambodja idag är ockuperat av 200.000 soldater från Vietnam. Detta är "imperialistisk inblandning".

I själva verket är den etiopiska regeringen genom "vänskapsfördrag" med relevanta militära klausuler inblandad i detta imperialistiska nät genom överenskommelser med Sovjetunionen, Libyen och Sydjemen.

CONTRA 1 1983

I kommande nummer av Contra kommer vi att ta upp de mänskliga rättigheterna i de baltiska staterna. Vi räknar också med att ta upp "freds"rörelsen till granskning.

Serien "kommunistiska maktövertaganden" kommer tillbaka. Radiomonopolet kommer att penetreras ytterligare.

Den militärpolitiska utvecklingen i vår omgivning kommer att granskas, liksom fler statliga myndigheter som slösar bort skattebetalarnas pengar.